

CENTAR ZA ROMSKE INICIJATIVE

STRATEŠKI PLAN  
CENTRA ZA ROMSKE INICIJATIVE  
2022-2025

Nikšić, decembar 2021

## 1. Rezime:

Centar za romske inicijative (CRI) usvajanjem ovog strateškog dokumenta definisao je pravce svog daljeg organizacijskog i programskog razvoja u naredne četiri godine. I nakon više od sedamnest godina aktivnog rada na integraciji žena i djece romske i egipćanske zajednice i dalje se uočava velika potreba za intenzivnijem radom.

Strateškim planom 2022-2025 CRI jasno saopštava svoju namjeru da u zajednici i javnosti nastavi da bude vidljiva, posvećena temeljnim vrijednosti i reputaciji, zatim preduzimanje daljih koraka na uspostavljanju servisa podrške za ciljnu grupu. Strateški plan se, takođe, temelji i kompatibilan je sa usvojenim nacionalnim politikama Vlade koje se odnose na ravnopravnost polova i poboljšanje socijalne i ekonomske uključenosti romske i egipćanske manjine.

Strateški dokument nastao je u toku projekta “Aktivna uključenost Romkinja i Egipćanki u sprečavanju nasilja i dječjih ugovorenih brakova u Crnoj Gori”, koji implementira Centar za romske inicijative, a sprovodi se u okviru programa Zaustavljanje nasilja nad ženama na Zapadnom Balkanu i u Turskoj: “Primjena zakona, mijenjanje stavova” koji je finansiran od strane Evropske unije, a koji sprovode Kancelarija Programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) u Crnoj Gori i Agencija Ujedinjenih nacija za osnaživanje žena i rodnu ravnopravnost (UN WOMEN).

## 2. Uvod i temeljne informacije o organizaciji

Centar za romske inicijative (CRI) je prva ženska romska i egipćanska organizacija osnovana u septembru 2004. godine, sa jedinstvenim ciljem stvaranja mogućnosti za poboljšanje socijalnog, ekonomskog, političkog i kulturno-obrazovnog položaja Romkinja i Egipćanki u crnogorskom društvu.

Organizacija je realizovala više od 90 projekata iz oblasti nasilja u porodici, dječjih ugovorenih brakova, obrazovanja romske i egipćanske djece, zdravstvene zaštite i ekonomskog osnaživanja Romkinja i Egipćanki, aktivisti organizacije su uključeni u život i funkcionisanje ciljne populacije na nacionalnom i lokalnom nivou.

CRI radi direktno sa korisnicima/ama u zajednici, kroz kućne posjete, edukativne radionice, Forum teatre, treninge, kampanje; sarađujemo sa drugim romskim i ne-romskim organizacijama kao i sa institucijama na unapređenju položaja žena i djece iz romske i egipćanske populacije.

Od svog utemeljenja, bez obzira na izražene izazove i ograničenja, CRI predstavlja primjer razvijanja integracije romske i egipćanske populacije u Crnoj Gori i uspostavljanja saradnje između različitih subjekata na nacionalnom, lokalnom i međunarodnom nivou na ovom polju.

CRI je od 2012. godine prepoznat i uključen u procese kreiranja zvaničnih strateških državnih dokumenata koji se bave poboljšanjem položaja Roma/kinja i Egipćana/ki: Strategije za poboljšanje položaja Roma/kinja i Egipćana/ki 2012-2016; nacionalne Strategije za očuvanje i unapređenje reproduktivnog zdravlja 2013-2020; nacionalne Strategije za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2016-2020; nacionalne Strategije za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2021-2025; Smjernica za postupanje i procesuiranje slučajeva dječih ugovorenih brakova za potrebe policije, centara za socijalni rad, škola, sudova i domova zdravlja; Lokalnog akcionog plana za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana u Opštini Nikšić za period 2018 – 2022.

Centar za romske inicijative i izvršna koordinatorka dobitnici niza priznanja: EU nagrade za integraciju Roma na Zapadnom Balkanu i Turskoj za 2021. godine; Upravni odbor Viktimološkog društva Srbije je u Beogradu izvršnoj koordinatorki 2019. godine dodijelio nagradu za unapređenje prava žrtava nasilja; 2019. godine izvršna koordinatorka je dobila nagradu Evropske unije za integraciju Roma na Zapadnom Balkanu i u Turskoj 2019 - "Neznane heroine"; u septembru 2019. godine od strane Centra za razvoj nevladinih organizacija dobitnica je priznanja za doprinos razvoju civilnog društva u oblasti prava žena; 2014. organizaciji je dodijeljena nagrada za integraciju Roma/kinja od strane EU komisije; 2013. godine izvršna koordinatorka je dobila ambasadorsko priznanje za građanski aktivizam od US Ambassade u Podgorici, dok je u aprilu 2012. organizacija proglašena za dobitnicu prestižne Anna Lindh nagrade

za liderstvo i žensko učešće, koju je organizovao Memorijalni fond „Anna Lindh“ iz Švedske.

CRI je 2010. osnovao prvu nacionalnu žensku romsku i egipćansku mrežu „PRVA“, koja je sastavljena od romskih i egipćanskih aktivistkinja iz 5 crnogorskih gradova, koja se bavi isključivo problemima Romkinja i Egipćanki.

U narednom periodu će CRI i dalje nastojati da bude prepoznat kao odgovoran partner Vlade Crne Gore, lokalnih vlasti, civilnog društva i donatora u poslovima i procesima evropskih integracije države sa EU i integracije romske i egipćanske populacije u crnogorsko društvo.

### **3. Izjava o viziji:**

„Emancipovana Romkinja i Egipćanka u ravnopravnom i tolerantnom društvu“.

Učesnici procesa strateškog planiranja zajednički su ocijenili da usvojena izjava nosi sa sobom nekoliko ključnih vrijednosti za koje su zainteresovani/e korisnici/e ove organizacije i da je kao takvu ne treba mijenjati u odnosu na prethodni Strateški plan, pri čemu treba istaći da riječ “emancipovana” označava ženu koja je osnažena, edukovana, jednaka u društvu u odnosu na ostale, nezavisna (osamostaljena).

### **4. Izjava o misiji:**

Misija Centra za romske inicijative (CRI) je zalaganje protiv diskriminacije u porodici i društvu, i aktivan doprinos poboljšanju položaja žena i djece romske i egipćanske populacije kroz edukaciju, osnaživanje, suzbijanje i prevenciju nasilja, dječjih ugovorenih brakova kao i negativnih aspekata tradicije u Crnoj Gori.

### **5. Vrijednosti:**

- Transparentnost (primarna ciljna grupa i svi zainteresovani treba da imaju informacije o radu CRI)
- Odgovornost i posvećenost (Rad CRI treba da bude maksimalno odgovoran prema zajednici ali i prema donatorima; takođe, odgovornost za učinjeno i neučinjeno treba da bude sastavni dio kulture u samoj organizaciji tj. među angažovanim osobama; Posvećenost predstavlja manifestovanje želje svih angažovanih da organizacija funkcioniše na adekvatan način i da se stalno razvija)
- Njegovanje partnerstava (pordazumijeva poštovanje partnera u komunikaciji i saradnji i izbor kredibilnih partnera sa kojima će se ostvarivati saradnja)
- Timski rad (svi angažovani su uvijek spremni da zajedno sa drugima rade na ostvarenju ciljeva organizacije u svim okolnostima, organizacija njeguje

participativnost u donošenju odluka i omogućava svim zaposlenima da iznesu svoje mišljenje)

- Inovativnost i kreativnost (organizacija se trudi da u svom radu koristi adekvatne metode koje drugi manje koriste)
- Stalno učenje (svi anagažovani u organizaciji su spremni na stalno učenje i istraživanje i spremni su da svoja znanja i vještine prenose na kolege)
- Briga o zaposlenima (organizacija se trudi da stvori ugodan ambijent za rad, poštuje ugovorene obaveze i zakonsku regulativu, podstiče usavršavanje i spriječava “sagorijevanje” na poslu)

## 6. Analiza okruženja (PEST)

### 6.1. Politički faktori:

Kada govorimo o političko-pravnom kontekstu važno je istaći da ne postoje moderni normativi i standardi za rad i ostvarivanje institucionalnih i vaninstitucionalnih usluga, a posebno za afirmaciju učešća privatnog i nevladinog sektora i ujednačavanje ukupne prakse integracije romske i egipćanske populacije u crnogorsko društvo. U martu, 2021. godine su održani lokalni izbori u opštini Nikšić, a prethodne parlamentarni izbori u Crnoj Gori. Epilog ovih izbora je nestabilna politička situacija koja može biti indikator prijevremenih parlamentarnih, a tako i lokalnih izbora. U takvom političkom kontekstu prava romske i egipćanske populacije nisu dovoljno vidljiva u programima i nastupima političkih partija što se odražava i na marginalizaciju njihovih problema i potreba u društvu, a u toku izbornih kampanja pripadnici ove populacije su predmet čestih političkih manipulacija. U cilju unapređenja postojećeg stanja i položaja romske i egipćanske zajednice u Crnoj Gori, kao i ostvarivanja Ustavom i drugim pravnim aktima garantovanih prava, te borbe protiv svih oblika diskriminacije i segregacije, Vlada Crne Gore je usvojila “**Strategiju socijalne inkluzije Roma i Egipćana za period 2021-2025. godine, s predlogom akcionog plana za 2021. godinu. Strategija manjinske politike 2019-2023. godine**”, predstavlja krovni sektorski strateški dokument u oblasti zaštite manjina, borbi protiv diskriminacije i jačanja socijalne inkluzije manjinskih naroda. U Nacionalnoj strategiji održivog razvoja do 2030. godine, koja predstavlja implementacioni dokument Agende održivog razvoja 2030 u Crnoj Gori, kao najznačajniji problemi u oblastima sa kojima se suočavaju pripadnici romske populacije, naznačen je nedovoljan nivo integracije u crnogorsko društvo (primarno problemi u oblasti potrebe adekvatnog uređenja pravnog statusa, obrazovanja, zapošljavanja, zdravstva i stanovanja). “**Strategija za borbu protiv trgovine ljudima 2019-2024**” predviđa niz aktivnosti koje se odnose na sprovođenje kampanja za podizanje svijesti o trgovini ljudima među opštom populacijom, ranjivim grupama, gdje značajnu ulogu zauzimaju Romi/Romkinje i Egipćani/Egipćanke. “**Strategija za ostvarivanje prava**

**djeteta 2019-2024”** akcenat stavlja na poboljšanje položaja romske i egipćanske djece u različitim oblastima posebno na rješavanju problema registracije rođenja romske i egipćanske djece, dostupnosti zdravstvene zaštite i borbi protiv svih oblika nasilja i eksploatacije sa kojima se suočavaju romska i egipćanska djeca. **“Strategija inkluzivnog obrazovanja 2019-2025”** u okviru oblasti inkluzivnog obrazovanja koja je tretirana relevantnim strateškim dokumentom, poseban značaj za javnu politiku Roma i Egipćana se odnosi na: osiguranje jednakosti i kontinuiteta inkluzivnog obrazovanja kroz uspješnu saradnju unutar i između sektora i tranziciju sa jednog nivoa obrazovanja na sljedeći i unapređenje kvalitetnog inkluzivnog obrazovanja kroz jačanje školskih politika, kulture i prakse. U okviru dokumenta **“EU Roma strateški okvir za period 2021-2030<sup>1</sup>”**, kojim se promoviše jednakost i socio-ekonomska inkluzija romske populacije na nivou Evropske unije, Evropska komisija (EK) je definisala sedam ciljeva na nivou EU koje je potrebno dostići do 2030. godine. **“EU strategija o pravima žrtava 2021-2025”**, adresira specifične potrebe žrtava zločina iz mržnje, gdje je poseban akcenat stavljen na pripadnike romske populacije. Ustav Crne Gore<sup>2</sup> u članu 8, sadrži opštu zabranu neposredne i posredne diskriminacije »po bilo kojoj osnovi«, dok član 7 propisuje da je „zabranjeno nanošenje ili poticanje mržnje ili netrpeljivosti po bilo kojoj osnovi”.<sup>3</sup> U članu 8 Ustava, propisano je da se neće smatrati diskriminacijom uvođenje posebnih propisa i mjera koji su usmjereni na stvaranje uslova za ostvarivanje nacionalne, rodne i ukupne ravnopravnosti i zaštite lica koja su po bilo kom osnovu u nejednakom položaju, čime su i mjere afirmativne akcije<sup>4</sup> postale ustavna kategorija, u funkciji postizanja opšte jednakosti. Važno je ukazati i na usklađenost strateškog dokumenta sa preporukama različitih tijela UN-a, gdje se poseban značaj pruža: Preporukama Komiteta UN-a za prava djeteta koje se odnose na borbu protiv diskriminacije i negativnog društvenog odnosa prema pripadnicima romske i egipćanske populacije. Poseban akcenat je na potrebi većih budžetskih izdvajanja za ostvarivanje prava djeteta i podizanje svijesti u borbi protiv svih oblika trgovine ljudima i seksualnim iskorišćavanjem djece. Preporuke Komiteta se odnose i na potrebu unapređenja pristupa obrazovanju romske i egipćanske djece, obezbjeđivanja redovne registracije novorođenčadi i preduzimanja aktivnih mjera u pogledu suzbijanja dječjih brakova. Univerzalnim periodičnim pregledom su definisane sledeće preporuke: borba protiv trgovine ljudima, dječjih brakova i prisilnog rada i

---

<sup>1</sup>EU Roma strateški okvir za period 2021-2030,

[https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip\\_20\\_1813](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_1813)

<sup>2</sup> Ustav Crne Gore, "Sl.list CG", br.1/2007 i 38/2013 - Amandmani I-XVI

<sup>3</sup>Na značaj zaštite od diskriminacije ukazuje i član 25 Ustava koji glasi: „Za vrijeme proglašenog ratnog ili vanrednog stanja može se ograničiti ostvarivanje pojedinih ljudskih prava i sloboda, u obimu u kojem je to neophodno. Ograničenje se ne smije činiti po osnovu pola, nacionalnosti, rase, vjere, jezika, etničkog ili društvenog porijekla, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja ili bilo kakvog drugog ličnog svojstva. Ne mogu se ukidati zabrane: izazivanja ili podsticanja mržnje ili netrpeljivosti; diskriminacije, ponovnog suđenja i osude za isto krivično djelo; nasilne asimilacije.”

<sup>4</sup>Afirmativna akcija definiše se kao niz politika i praksi koje daju određene prednosti grupama (posebno pripadnicima etničkih grupa i ženama) koje su se suočavale sa nepravdama i bile isključene iz fundamentalnih procesa kroz istoriju

unapređenje dostupnosti obrazovanja, zdravstvene zaštite i zapošljavanja. Crna Gora je jedna od država koje su potpisale i ratifikovale Istanbulsku konvenciju, Konvenciju Savjeta Evrope o sprječavanju i suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici.

## 6.2. Ekonomski faktori:

Prema postojećim podacima iz posljednjeg Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova u Crnoj Gori iz 2011. godine, 6.251 lice se izjasnilo da pripada romskoj nacionalnosti, što predstavlja 1,01 % od ukupnog stanovništva, a najveći broj živi na teritoriji Podgorice (3988), zatim Berana (531), Nikšića (483), i to u 77% slučajeva u odvojenim naseljima. Populacija Egipćana broji 2054 lica, odnosno 0,33 % od ukupnog stanovništva.<sup>5</sup> Procjene Savjeta Evrope govore da u Crnoj Gori živi oko 25 hiljada Roma i Egipćana.<sup>6</sup> Prosječno se, godišnje, na evidenciji Zavoda nalazi oko 1000 lica, koja se deklarišu kao pripadnici/e romske i egipćanske populacije. Preko 90 % registrovanih pripadnika/ca romske i egipćanske populacije čine lica bez zanimanja i stručne spreme.

Prema posljednjim podacima Zavoda za zapošljavanje iz 2021. godine, na evidenciji te institucije nalaze se 1.382 osobe koje su se izjasnile kao pripadnici romske i egipćanske (RE) populacije, među kojima su 772 žene. Na evidenciji nezaposlenih, više od 95 odsto čine oni sa najviše završenom osnovnom školom. Njih je 1.318, među kojima je 740 žena. Sa završenim drugim nivoom obrazovanja, odnosno nižim stručnim obrazovanjem, ima ih 20, sa završenom srednjom školom 43, a sa završenim visokim obrazovanjem jedna osoba.<sup>7</sup> Kada je u pitanju opština Nikšić na evidenciji nezaposlenih lica nalazi se 152 lica iz romske i egipćanske zajednice, od čega 92 žene i 60 muškaraca. Bez školske spreme ih je 86, sa završenim od prvog do sedmog razreda 29, a sa završenom cijelom osnovnom školom 34 lica. Kada je u pitanju starosna struktura 51 lice iz romske i egipćanske zajednice ima od 30 do 40 godina, 32 lica od 18 do 25, 23 nezaposlenih ima od 25 do 30 godina, a 26 lica od 40 do 50 godina života, pet nezaposlenih lica iz zajednice ima do 18 godina a njih 15 je sa preko 50 godina.<sup>8</sup>

U skladu sa projektom “Evropa sad” u Crnoj Gori od 01. januara 2022. godine minimalna zarada u neto iznosu je 450 eura dok je prosječna zarada 700 eura. U pogledu ekonomske situacije romske i egipćanske populacije u Crnoj Gori, istraživanje Agencije DeFacto Consultancy pokazuje da većina Roma i Egipćana smatra da je ona veoma loša ili loša. Struktura prihoda romskih i egipćanskih domaćinstava na mjesečnom nivou govori o teškoj ekonomskoj situaciji u kojoj se većina nalazi. Naime, najveći broj romskih i egipćanskih domaćinstava mjesečno raspolaže sumom od 101 do 200 eura. U pogledu

<sup>5</sup> Uprava za statistiku- MONSTAT, Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u 2011. godini, <https://www.monstat.org/cg/page.php?id=322&pageid=322>

<sup>6</sup> Savjet Evrope, Procjene romske populacije. Preuzeto 23. marta 2017. godine sa, <http://www.coe.int/de/web/portal/roma/>

<sup>7</sup> <https://www.vijesti.me/vijesti/drustvo/568073/programi-za-zaposljavanje-roma-ogranicenog-dometa>

<sup>8</sup> <https://www.dan.co.me/crna-gora/romima-i-egipc-anima-najvec-i-poslodavac-komunalno-preduzec-e-do-kore-hljeba-preko-posla-grobara-i-cistaca-ulica-5107610>

nivoa korišćenja socijalne pomoći, istraživanje Agencije DeFacto Consultancy (2020) pokazuje da skoro jedna polovina Roma i Egipćana koristi usluge i pomoć Centara za socijalni rad, dok jedna trećina prima materijalnu pomoć svakog mjeseca. Jedan od glavnih problema za dobijanje socijalne pomoći sa kojim se suočavaju Romi i Egipćani jeste neregistrovanje. Neregulisan pravni status predstavlja krajnji oblik socijalne isključenosti i onemogućava građane romske i egipćanske zajednice da imaju pristup socijalnim službama.

### 6.3. Socijalni faktori:

U Crnoj Gori, koja je multietična država prema posljednjem popisu stanovništva iz 2011. godine, živi 8.305 pripadnika/ca romske i egipćanske manjine, od čega muškarci čine 51,12 %, a žene 48,88 %. Dakle, romska i egipćanska populacija predstavlja najmarginalizovaniju etničku pripadnost čija sve ukupna situacija je određena socijalnom isključenosti i **diskriminacijom**. Brojna istraživanja potvrđuju da gotovo svaki drugi građanin/ka Crne Gore ima visok stepen distance u odnosu na romsku i egipćansku zajednicu, te da je zajednica po više osnova diskriminisana. Romkinje i Egipćanke su u još gorjoj situaciji, kao pripadnice manjine i kao žene. Djeca su u svakom društvu jedan od najznačajnijih segmenata zaštite tog društva. U Crnoj Gori živi prema zvaničnim podacima 23,4 % djece uzeto od ukupnog broja stanovništva ili izraženo u apsolutnim brojkama 145.126 djece. Broj djece je teško utvrditi po nacionalnoj osnovi, samim tim i djece iz romske i egipćanske zajednice. Istraživanja različitih organizacija, prije svega Unicefa ukazuju, posebno kada su romska djeca u pitanju, da 77 procenata romske i egipćanske djece osnovnoškolskog uzrasta pohađa osnovnu ili srednju školu, 7 procenata djece srednjoškolskog uzrasta u romskim naseljima pohađa srednju školu ili viši stepen obrazovanja. Ovakvi podaci su zabrinjavajući posebno ako se uzme u obzir činjenica da je stopa završavanja osnovne škole iznosi 56 procenata, dok je ista stopa značajno niža za srednju školu i iznosi samo 3 procenta. Inače, 22 procenta djece iz ove zajednice uzrasta osnovne škole ne pohađa školu, 77 procenta djevojčica i 74 procenta dječaka srednjoškolskog uzrasta. Kako se pored brojnih uzroka, kao jedan od razloga navode rani dječji brakovi, značajno je naglasiti da ukupno 23 procenta žena u romskim naseljima starosti od 20–24 godine stupilo je u brak prije petnaeste godine života. To je znatno više u poređenju sa 6 procenata muškaraca iste starosti, koji su u brak stupili prije navršenih petnaest godina života. U bračnu zajednicu života je prije osamnaeste godine stupilo čak 55 procenata žena i 25 procenata muškaraca starosti 20–49 godina.<sup>9</sup> Izvještaj Evropske komisije o napretku CG iz 2020. godine još uvijek nema sistematičnog rješenja i institucionalnog odgovora na rane brakove u romskim i egipćanskim zajednicama. Strateški okvir EU-a za Rome (2020-2030) snažnije se usmjerava na raznolikost među

---

<sup>9</sup> Magistarski rad Fana Delija

Romima, te uzima u obzir intersekcionalnu diskriminaciju sa kojom se suočavaju romske žene, mladi, djeca, osoba bez državljanstva, pripadnici zajednice LGBTI, starijih osoba te osoba koje žive s invaliditetom.

Romkinje i Egipćanke se i dalje suočavaju sa višestrukom diskriminacijom (slučajevi nasilja u porodici, dječji ugovoreni brakovi, nedostatak pristupa, nedekvatna i nekvalitetna zdravstvena usluga, veliki broj žena je nepismen kao i slabo uključivanje u javnom i političkom životu su pitanja koja ostaju otvorena). Društvo u Crnoj Gori je još uvijek prilično patrijarhalno, a posebno u ruralnim i zatvorenim zajednicama kao što je zajednica Roma i Egipćana. Tradicionalne rodne uloge dominiraju, a tokom pojave pandemije COVID 19 su ojačane što nas posebno zabrinjava. Zatvorenost ciljne grupacije dovodi do većeg stepena nasilja nad ženama i nasilja u porodici. Ukorijenjen je negativni običaj dječjih ugovorenih brakova koji nažalost postoji u 21. vijeku i prisutan je u etničkoj zajednici Roma i Egipćana u Crnoj Gori, te se zajednica drži čvrsto takvih negativnih običaja smatrajući da prilikom ugovorenog braka čine najbolje za svoje dijete, ne shvatajući da pri tom čine krivično djelo i najgrublje krše/ugrožavaju dječja prava. Ova pojava negativno utiče na socioekonomski status djevojčica jer su lišene obrazovanja, isključene su sa tržišta rada a ova opcija zasnivanja braka nameće im se od ranog djetinjstva kao jedna od najvažnijih životnih uloga. Ranim rađanjem većeg broja djece skraćuje im se životni vijek a podložne su psihološkim promjenama i toleranciji na nasilje koje kao obrazac ponašanja češće primjenjuju nad djecom u toku vaspitavanja. Statistički posmatrano, stopa dječjih brakova u Crnoj Gori prema najnovijem istraživanju UNDP-a (2017) je 41%. Više od polovine žena (56%) i više od jedne trećine muškaraca starosti 20–49 godina (35%) stupilo je u brak ili zajednicu prije 18. godine. Pored toga, jedna od tri (36,9%) žene starosti 20–24 godine porodila se najmanje jednom prije 18. godine života (u poređenju sa 2,7% žena među opštom populacijom). Istraživanje Centra za romske inicijative iz 2014. godine potvrđuje da u 59,1% slučajeva odluku o sklapanju braka donose roditelji, u 52% one same ne biraju ni partnera, kao ni trenutak kada će ući u brak, 44.2% djevojaka do samog ulaska u brak nije poznavalo svog budućeg muža. Zabrinjavajuća je činjenica da do navršениh 18 godina u brak ulazi čak 72.4% ispitanica (period između 12-17 godina). Ovaj visoki procenat pojave dječjeg braka u populaciji Roma i Egipćana prati visok stepen prihvatanja nasilja u porodici, gdje se 41% žena i 53% muškaraca slaže da je mužu dozvoljeno da fizički napadne svoju suprugu u pet situacija navedenih u MICS-u (u poređenju sa 2,7% i 4,5% među opštom populacijom).

Centar za romske inicijative na osnovu kontinuiranog rada na prevenciji i suzbijanju dječjih ugovorenih brakova uočava da je dosadašnji pristup žrtvama bio neadekvatan i kako je ovaj problem iz godine u godinu sve vidljiviji a tretmani u odnosu na žrtve sve neadekvatniji. Na taj način stvara se nesumljiva potreba za što hitnijim licenciranjem usluga koji će pružiti psihosocijalno savjetovanje, rad na reintegraciji žrtava dječjih ugovorenih brakova, rad sa djevojčicama koje su u riziku da to postanu kao i

cijelokupnom zajednicom Roma i Egipćana. Međutim, praksa takođe ukazuje na nepostojanje jasnih institucionalnih mehanizama, zbog čega dolazi do pozivanja nadležnih organa na nejasne zakonske okvire i na prebacivanje odgovornosti i sukoba nadležnosti, te dosadašnji slučajevi nijesu rezultirali pravnim postupcima i sveobuhvatnom zaštitom žrtava. Takođe, nedostaci i nepreciznosti u zakonima, rijetko krivično gonjenje, blage kaznene mjere i neadekvatna primjena vode ka tome da se trenutna stopa dječjih brakova održi. U mnogim slučajevima, žrtva se vraća u biološku porodicu bez sankcionisanja primarnog odgovornog lica. Prilikom obrade predmeta nalazimo da se žrtvi ne vjeruje jer dolazi iz zajednice Roma i Egipćana i na taj način je diskriminirana. U većini slučajeva žrtvi se ne pruža usluga na jezik koji razumije i na taj način onemogućava jednako uživanje ljudskih prava.

#### **6.4. Tehnološki i drugi faktori**

Razvoj telekomunikacija i informacionih tehnologija izrazito doprinosi i inkluziji romske i egipćanske populacije. Slabo razvijena infrastruktura, posebno u ruralnim područjima, otežava pristup različitim uslugama. Prema zvaničnim podacima institucionalni sistem je nedovoljno kadrovski i materijalno-tehnički opremljen u odnosu na utvrđene funkcije, širinu socijalno-zaštitnih potreba i težinu problema. Nerazvijen je sistem praćenja socijalno - zaštitnih potreba romske i egipćanske populacije, kao što je nerazvijen i nedovoljno utemeljen sistem evaluacije, stručnog nadzora, kontrole i stručne pomoći. Uslovi života romske i egipćanske populacije su najbolji indikator njihove inferiornosti u odnosu na ostalo stanovništvo. Jedn od izazov sa kojim se država susreće je i dalje rješavanje stambenog pitanja pripadnika romske i egipćanske populacije. Pored toga, i dalje postoji veliki broj nelegalizovanih naselja i objekata u kojima živi romska i egipćanska populacija, a određeni broj romskih naselja na teritoriji Crne Gore su bez struje, vode i bilo koje infrastrukture.

### **7. Analiza kapaciteta organizacije – Sumirani prikaz SWOT analize**

#### **7.1 Snage i slabosti organizacije**

Organizacija ima ustanovljenu praksu strateškog planiranja koje podrazumijeva i dugogodišnje operativne planove sa precizno postavljenim indikatorima i aktivnostima. Organizacija koristi bazu podataka korisnika za utvrđivanje njihovih potreba i proces identifikacije potreba korisnika dobro funkcioniše. CRI koristi različite kanale komunikacije (upitnike za mlade, radionice) sa korisnicima. Komunikacija sa korisnicima je direktna jer su stalno prisutni na terenu a i veliki broj korisnika dolazi u prostorije organizacije. Organizacija ima stratešku procjenu potrebnih sredstava i sposobnosti za prikupljanje sredstava. CRI primjenjuje proaktivni pristup u procjeni sredstava i obezbeđuje sredstva za aktivnosti godinu dana unapred iz heterogenih izvora. Pažljivo pristupaju prikupljanu sredstava kako bi odnos kapaciteta organizacije-kvaliteta

realizacije-prikupljenih sredstava, bio optimalan. CRI ima potrebu za obukom za nove članove na temu „prikupljanje sredstava“. Imaju dobru komunikaciju sa korisnicima, školama i organima lokalne samouprave. Prepoznatljivost organizacije u institucijama na nacionalnom i lokalnom nivou je dobra. Sa druge strane evidentan je nedostatak saradnje sa nacionalnim institucijama zbog trenutne političke situacije.

Organizacija ima pravila koja su primjenjena u pisanju i implementaciji projekta. Ta pravila nisu utvrđena organizacionim pravilnikom već su uspostavljenja kroz praksu koju njeguje organizacija. U planiranju projekata uključeni su timovi iz pojedinih organizacionih cjelina. Organizacija može da odgovori na potrebe projektnog planiranja i implementacije, kao i zahtjeve donatora i ciljne grupe. U pisanju projekta uključuje se izvrsna koordinatorka, projekt koordinatorka i projekt saistetenkinje u skladu sa oblastima koje prate unutra organizacije, a koja je fokus aplikacije. Izvrsna koordinatorka i projekt koordinator za oblast sa kojom se aplicira na kraju procesa finalizuju. CRI prepoznaje potrebu za dodatno unapređenje znanja u izradi projekata za fondove EU (uz mentorsku podršku tokom obuke) a za nove zaposlene i znanja i vještine u pisanju projekata za domaće, lokalne fondove. CRI nema osobu koja je striktno zadužena da prati javne pozive i konkurse za dostavljanje predloga projekata.

Organizacija primenjuje sistem za praćenje i procjenu na projektnom nivou. Na redovnim sastancima na nivou organizacije se vrši praćenje realizacije projekata. Na polugodišnjem nivou, kao i održavanjem sastanaka nakon svakog završenog projekta na kojima se razmjenjuju iskustva i izlistaju naučene lekcije koje služe kao povratna informacija za realizaciju narednih projekata.

Postoji dobra saradnja sa nekim donatorima (CARE International, OAK Fondacijom...), ali je neophodna šira saradnja sa drugim internacionalnim organizacijama i partnerima.

Najodgovornije osobe u CRI posjeduju odgovarajuće vještine u javnom zastupanju stečene na obukama i kroz praktičan rad brojnih kampanja (protiv dječijih ugovorenih brakova, nasilja u porodici, prava Romkinja i Egipćanki). Organizacija koristi instrumente za zastupanje (medijsku prezentaciju akcija). Iako je organizacija u javnosti prepoznata po svom zastupanju (u oblasti zaštite prava žena), potrebno je razviti planove za dodatno osposobljavanje osoblja u korišćenju svih instrumenata zastupanja i sprovesti odgovarajuće obuke. Prednost organizacije je prepoznatljivost u zajednici i cjelokupnom društvu na lokalnom i nacionalnom nivou. CRI ima iskustvo u lobiranju koje je bilo najviše primjenjeno u radnim grupama za izradu pojedinih državnih i lokalnih javnih politika.

Organizacija ima adekvatne ljudske resurse i sposobnosti da pruži usluge. Organizacija ima dugu tradiciju pravnog, psiho-socijalnog, ekonomskog savjetovanja i osnaživanja. Svi servisi su u skladu sa Strateškim planom. CRI ima dobru komunikaciju sa drugim organizacijama koje su komplementarne u servisima. Dobra saradnja postoji sa NVO koje se bave zajedničkim pitanjima na nacionalnom, lokalnom i regionalnom nivou. Sa druge strane nedostaju formalni vidovi saradnje sa NVO (kao npr. Memorandumi). Postoji uspostavljen sistem praćenja standardne kvaliteta usluga koje se pružaju, iako se

one konstantno unaprjeđuju. CRI može da pruža usluge na romskom, albanskom, crnogorskom i engleskom jeziku. Tim se sastoji od stručnih lica (psiholog, pedagog, socijalne radnice, lokalne koordinatorke, finansijski menadžer). CRI ima značajnu prednost zbog povezanost organizacije sa drugim aktivistkinjama u drugim gradovima gdje živi zajednica Roma i Egipćana. Međutim, problem predstavlja nedostatak stalne podrške aktivistkinjama za djelovanje na lokalnom nivou. Potrebno je jačati kapacitete lokalnim aktivistkinjama u pružanju usluga kroz dodatne specijalističke obuke i tehničkih uslova. Iako orijentisana na korisnike, organizacija treba da dalje razvije komunikaciju sa njima u cilju bolje i kvalitetnije procjene njihovih potreba i kreiranja usluga u skladu sa tim. Potreban je i veći kancelarijski prostor za rad organizacije kako bi se na kvalitetan način mogli pružiti servisi. Organizacija preduzima korake u pravcu osiguranja adekvatnog prostora za pružanje servisa.

Organizacija ima u dovoljnoj mjeri razvijene analitičke sposobnosti i vještine pisanja efektivnih analiza.

Potrebno je dodatno unapređenje kapaciteta za analizu u oblasti ekonomskog osnaživanja žena. Organizacija ima znanja i vještine za procjenu spoljnog okruženja.

Organizacija je ojačala partnerstvo sa nacionalnim institucijama i organizacijama i primenjuje dvosmjernu komunikaciju. Organizacija ima kapacitete za strateški pristup ka uspostavljanju kooperacije i partnerstva sa lokalnom samoupravom, institucijama i organizacijama na lokalnom, nacionalno i regionalnom nivou.

Potrebno je usavršiti kapacitete organizacije za održavanje mreža i koalicija. Organizacija ima strateški pristup uspostavljanju kooperacije i partnerstva sa organizacijama i institucijama iz drugih sektora. Potrebno je dodatno ojačati saradnju sa drugim sektorima, posebno biznis sektorom. Struktura organizacije je funkcionalna i djelimično decentralizovana, sa kompletnom podjelom nadležnog i izvršnog nivoa. Organizacija je razvila pojedine procedure organa i opise radnih mjesta. Postoji jasna podjela posla. Odlučivanje je u praksi decentralizovano na nivou realizacije projekata i a konsenzusom se najviše odluka donese. Svi zaposleni su upoznati sa aktivnostima u okviru svih projekata.

Organizacija ima Pravilnik o radu i Pravilnik o sistematizaciji. Ugovorima i pravilnicima su definisani prava i obaveze zaposlenih, jasan je način donošenja odluka, postoji stalna i otvorena komunikacija među članovima organizacije kao i dijeljenje informacija među zaposlenima o međusobnim aktivnostima. Uloge Savjetodavnog odbora i članova ovog tijela nisu precizno definisane.

Organizacija radi sa volonterima ali bez jasne politike i strateškog pristupa. Potrebno je ojačati kapacitete za treninge sa volonterima namijenjenje motivaciji. CRI nema plan za jačanje kapaciteta osoblja, niti poseban budžet za ovu namjenu. Postoji praksa održavanja redovnih sesija komunikacije. Potrebno je, u sklopu posebnog Pravilnika, definisati sistem motivisanja, nagrađivanja i sankcija. Potrebno je razviti politiku rada sa volonterima, kao i kadrovsku politiku i razmotriti izradu individualnih planova razvoja. Neophodno je dalje raditi na jačanju administrativnih i menadžerskih kapaciteta osoblja. Organizacija ima razrađen sistem vođenja administrativnih i finansijskih operacija, iako formalno ne postoji pisani vodič koji definiše procedure u ovim oblastima. Organizacija

ima uspostavljen sistem arhiviranja. Organizacija izrađuje različite izveštaje za različite zainteresovane strane i ciljne grupe, uključujući i godišnje izveštaje, interne izveštaje, izveštaje procene i druge vrste informacija. Izveštavanje se obavlja na osnovu razvijenog sistema praćenja i procene. Eksterna kontrola se obavlja, kako na projektima, tako i na nivou cijele organizacije.

Razmotriti uvođenje periodičnog internog, programskog izvještavanja. Organizacija uvažava značaj javnosti (ciljne grupe, donatori, korisnici, zainteresovane strane) za njihov rad i radi na razvoju pristupa spoljnim komunikacijama za svaku posebnu grupu. Ipak, aktivnosti komunikacije sa javnošću su uglavnom ad hoc. Organizacija je izgradila jasan imidž u skladu sa njenom misijom i vizijom. Organizacija ima delimično prikladne sposobnosti za održavanje odnosa s javnošću koje su locirane u malom broju ljudi. CRI je uspostavila osnovna pravila i prakse kao i format prenošenja poruka javnosti. Organizacija ima internet stranicu koja odgovara njenoj funkciji. Osoblje ima sposobnost da koristi e-sredstva u svom radu. Potrebna je obuka za održavanje web sajta.

Potrebno je razviti Plan eksterne komunikacije koji bi pratio novi strateški plan organizacije i sprovesti obuke za osoblje u oblasti odnosa sa javnošću.

## **7.2 Mogućnosti i prijetnje**

U prilog naporima CRI da se popravi položaj ciljne grupe ide više javnih politika donijetih na nivou države i lokalne samouprave: Strategija za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana 2021-2025, Lokalni Akcioni plan Nikšića 2018-2022, i druge strategije na lokalnom i nacionalnom nivou kojima se prepoznaju problemi zajednice Roma i Egipćana;

Takođe, značajni su i akti Evropske unije koji mogu biti osnova za dalju intergraciju Roma i Egipćana u Crnoj Gori (Evropska Povelja 2020). Važna mogućnost za dalji rad i razvoj CRI su svakako i dostupni EU fondovi putem kojih se mogu ostvariti neki od planiranih ciljeva organizacije.

Takođe, mogućnost za dalji rad I ostvarivanje značajnijih rezultata predstavlja i promjena zakonodavnog okvira koji se odnosi na dječje ugovorene brakove tj. pomjeranje gornje granice za sklapanje braka na 18 godina.

Institucije vide kao CRI kao potencijalne partnere što doprinosi realizaciji projekata i zagovaračkih aktivnosti.

Sa druge strane postoje i prijetnje koje moraju biti uzete u obzir prilikom realizacije aktivnosti CRI. Neke od najvećih prijetnji za rad CRI su: odlazak donator, nefleksibilnost institucija I nesenzibilisanost za problem Roma I Egipćana, veliki pritisak zajednice da se njihovi problem što prije riješe, stereotipi, predrasude, diskriminacija većinske zajednice. Izražena prijetnja za rad CRI je nezainteresovanost Vlade i resornih ministarstava za adekvatnu implemetaciju strategija i drugih javnih politika. Evidentno je i da državnim institucijama nijesu prioritetna romska i egipćanska pitanja. Takođe, politička situacija u Crnoj Gori ne ide u prilog rješavanju nagomilanih problema koji se odnose na romsku I egipćansku zajednicu. Pandemija COVID 19 utiče na dinamiku realizacije planiranih aktivnosti. Nedostatak državne finansijske podrške za izgradnju skloništa za žrtve dječjeg

ugovorenog braka je opanost za realizaciju planiranih aktivnosti u pružanju ove vrste servisa.

## **8. Direktni i indirektni korisnici/ce servisa i usluga CRI su:**

1. Stanovništvo romske i egipćanske populacije
2. Vlada
3. Javne institucije iz oblasti socijalne, dječje i zdravstvene zaštite
4. Policija
5. Međunarodne, humanitarne i nevladine organizacije
6. Volonteri
7. Mediji
8. Šira zajednica

## **9. Ključni problemi ciljne grupe**

### **Ključni problem 1: Neadekvatno ostvarivanje prava romske i egipćanske zajednice iz oslasi ljudski i ženskih prava**

Ovakvo stanje postoji zbog neinformisanosti pripadnika romske i egipćanske populacije o postojećoj zakonskoj regulativi i načinu ostvarivanju prava; nedostatka edukativnih radionica na temu ljudskih i ženskih prava; jer nema adekvatne i redovne komunikacije institucija sa zajednicom; nezainteresovanosti institucija da riješe probleme zbog visokog stepena diskriminacije i predrasuda prema romskoj i egipćanskoj zajednici.

### **Ključni problem 2: Neadekvatna zaštita žena od nasilja u porodici u romskoj i egipćanskoj zajednici u Crnoj Gori**

Ovakvo stanje postoji zbog neadekvatnog rada institucija u oblasti zaštite žena od nasilja u porodici što je dalje uzrokovano neadekvatnom senzibilizacijom predstavnika relevantnih institucija za rad sa žrtvama nasilja u porodici koje dolaze iz romske i egipćanske zajednice; Takođe, postojanje ovog problema uzrokovano je i nedovoljnim nivoom zainteresovanosti relevantnih institucija za rad sa organizacijama koje se bave suzbijanjem nasilja u porodici kao i nedostakom kontinuiranih sastanaka sa institucijama koje se bave ovom temom;

Problem postoji i jer zajednica nije u dovoljnoj meri upoznata sa posledicama nasilja u porodici i načinima pravljanja a to opet iz razloga što je mali broj Romkinja i Egipćanki koje se bave suzbijanjem nasilja nad ženama unutar romske i egipćanske zajednice (povjerljivo lice); Takođe, postojanju problema doprinosi i neadekvatna senzibilisanost mladih (volonteri) unutar zajednice koji će služiti kao podrška i pružati pomoć prilikom pravljanja slučajeva, sprovođenje akcija i sl.; Problem postoji i zato

što nema kontinuiranih edukativnih radionica, kampanja za zajednicu na temu suzbijanja nasilja u porodici.

### **Ključni problem 3: Neadekvatna socijalna zaštita i zbrinjavanje djevojčica žrtava dječjih ugovorenih brakova u Crnoj Gori**

Ovakvo stanje i problem postoji zbog nedovoljnih kapaciteta institucionalnih i vaninstitucionalnih aktera u pružanju podrške i sprečavanju dječjih ugovorenih brakova unutar romske i egipćanske zajednice na teritoriji Crne Gore. Razlog za postojanje problema je nedovoljna senzibilnost predstavnika relevantnih institucija po pitanju dječjeg ugovorenog braka unutar zajednice Roma i Egipćana; Takođe, na postojanje problema utiče i to što je mali broj predstavnika/ca relevantnih institucija (Prosvjeta, CSR, Policija, Tužilaštvo, Sudstvo, Zdravstvo) prošlo seminare na temu senzibilizacije po pitanju problema dječjih ugovorenih brakova; Primjetan je nedostatak kampanja javnog zagovaranja za izmjenu ili dopunu Krivičnog zakona član 444 trgovine ljudima i drugih zakona koji se odnose na sprečavanje dječjeg braka;

Ovaj problem postoji i zbog nepostojanje adekvatnog skloništa za žrtve dječjeg ugovorenog braka. Sklonište još uvijek nije izgrađeno zbog nepostojanja finansijske podrške za izgradnju skloništa (generalno) kao i zbog nerazumijevanje značaja izgradnje skloništa isključivo za žrtve dječjeg ugovorenog braka; Takođe, nema licenciranih servisa za pružanja usluga psiho-socijalne podrške za žrtve ugovorenih brakova i osobe u riziku da to postanu.

Jedan od značajnih uzroka postojanja ovog problema je i što zajednica ne shvata značaj suzbijanja dječjeg ugovorenog braka. Ovo neshvatanje postoji jer nema kontinuiranih edukativnih radionica, kampanja za roditelje i mlade iz romske i egipćanske zajednice o upoznavanju sa zakonodavnom procedurom kojom se sankcioniše dječji i ugovoreni brak i načinima prijavljivanja. Takođe, nema kontinuiranih edukativnih radionica za roditelje, mlade i djevojčice o poslasticama dječjeg ugovorenog braka a mali je broj Romkinja i Egipćanki koje identifikuju i prijavljuju dječji ugovoren brak po gradovima

### **Ključni problem 4: Neadekvatni socio-ekonomski uslovi života Romkinja i Egipćanki u CG**

Ovakvo stanje i problem postoji zbog nekoliko ključnih uzroka u koje spada i neadekvatan pravni status romske i egipćanske zajednice na teritoriji Crne Gore. Pitanje pravnog statusa je izraženo jer nema redovne komunikacije institucija u vezi sa rješavanjem pitanja kao i zbog nepostojanja budžetskih sredstava i podrške institucija za odlazak u druge države korisnika za prikupljanje neophodne dokumentacije za rješavanje pravnog statusa.

Jedan od ključnih uzroka koji utiče na neadekvatan socio-ekonomski položaj Romkinja i Egipćanki u CG je i nedovoljna zainteresovanost institucija i poslodavaca za ekonomsko osnaživanje Romkinja i Egipćanki. Jedan od razloga je nepovjerenje poslodavaca prema

kapacitetima Romkinja i Egipćanki na tržištu rada dok sa druge strane nema podsticajnih mjera od strane države za poslodavce za zapošljavanje Romkinja i Egipćanki.

Neadekvatan socio-ekonomski položaj Romkinja i Egipćanki u CG postoji iz zbog nedovoljnih kapaciteta romskih i egipćanskih žena za pokretanje biznisa ili zapošljavanja. Kapaciteti žena nisu razvijeni zbog nepismenosti žena iz zajednice Roma i Egipćana ali i zbog toga što nema edukativnih radionica na temu informisanja, pisanja biznis planova, motivisanje žena za pokretanje sopstvenog biznisa. Takođe, nema radionica o procedurama i mogućnostima pokretanja kreditne procedure.

#### **Ključni problem 5. Neadekvatno političko učešće i aktivizam Romkinja i Egipćanki**

Ovakvo stanje i problem postoji zbog nepostojanja političke volje za uključivanje Romkinja i Egipćanki u politički život. Jedan od razloga nepostojanja političke volje je što nema satanaka sa političkim partijama u vezi sa angažovanjem pripadnika/ca romske i egipćanske populacije u stranačke strukture.

Takođe, nezadovoljavajuće stanje u oblasti političkog aktivizma postoji i zbog neinformisanost Roma/Romkinja i Egipćana/Egipćanki o mogućnostima uključivanja u politički život. Razlog je što je mali broj Romkinja i Egipćanki koje su prošle obuke i edukacije o značaju uključivanja u političko učešće.

Neadekvatno političko učešće je uzrokovano i nedovoljnim kapacitetima romskih i egipćanskih aktivistkinja da se bave građanskim aktivizmom. Ovo je dalje uzrokovano nedostatak podrške i razumijevanja od strane porodice, nedostatkom kapaciteta za pisanje projekata, izvještavanja, monitoring i evaluacija, neodgovarajućim uslovima za rad na lokalnom nivou. Takođe, nema ni radionica o mogućnostima uključivanja u građanske akcije i organizacije.

#### **Ključni problem 6. Nedovoljan kvalitet i uslovi osnovnog i srednjeg obrazovanja djece i mladih iz romske i egipćanske zajednice**

Ovakvo stanje i problem postoji zbog nezainteresovanost prosvjetnih radnika za kvalitet osnovnog i srednjeg obrazovanja romske i egipćanske djece. Razlozi za nezainteresovanost nastavnika su veliki broj učenika u odjeljenjima, nesenzibilisanost nastavnika za posvećenost u radu sa romskom djecom a i rano napuštanje obrazovnog sistema.

Takođe, nedovoljan kvalitet i uslovi školovanja postoje zbog nepripremljenosti djece za polazak u školu. Ovo tim prije jer 90% djece iz romske i egipćanske zajednice ne pohađaju vrtić dok sa druge strane dominiraju i finansijski uzroci roditelja jer nije organizovan prevoz za djecu do predškolskih ustanova. Takođe, nema kontinuiranih edukativnih radionica o značaju slanja djece u vrtić i uključivanje u socijalne aktivnosti/grupe.

Nedovoljan kvalitet i uslovi školovanja postoje i zbog nedostatka razumijevanja roditelja o značaju obrazovanja za budućnost njihove djece. Nerazumijevanje značaja školovanja

postoji jer je mali broj promocija pozitivnih primjera uspješnih obrazovanih pripadnika iz romske i egipćanske zajednice;

#### **Ključni problem 7. Nedovoljna finansijska održivost organizacije**

Ovakvo stanje i problem postoji zbog nedostatka kapaciteta organizacije vezano za pisanje EU projekata. Mali broj zaposlenih u organizaciji je pohađao obuke za pisanje EU projekata. Takođe, ne postoji određena osoba u organizaciji zadužena za praćenje aktuelnih poziva za pisanje projekata na nacionalnom i lokalnom nivou. Primjetan je problem i stalna promjena osoblja i stalni zahtjevi za obučavanje istih.

Jedan od važnih uzroka za nedovoljnu finansijsku održivost organizacije je nezainteresovanost međunarodnih organizacija da finansiraju romske organizacije. Ovaj problem postoji zbog nedostatka razumijevanja od strane međunarodnih organizacija, nedostatka kontinuirane promocije rada prema donatorima.

Jedan od razloga za smanjenje finansijske održivosti organizacije je što ne postoje određena sredstva u skladu sa godišnjim budžetom za finansiranje romskih i egipćanskih organizacija. Mali broj Ministarstava podržava romske organizacije kroz svoj budžet a nedostaje kontinuirana eksterna komunikacije sa ministarstvima koji finansijski podržavaju rad nevladinog sektora.

## **10.Strateški ciljevi**

### **Strateški cilj 1: Pобољшanje zaštite људskih prava žena i djevojčica iz romske i egipćanske zajednice**

#### **Operativni cilj 1.1: Pобољшano ostvarivanje prava romske i egipćanske zajednice iz oblasti људskih prava**

**Rezultat 1.1.1:** Unaprijeđena informisanost pripadnika romske i egipćanske populacije o postojećoj zakonskoj regulativi i načinu ostvarivanju prava.

#### **Operativni cilj 1.2: Unapređenje institucionalne zaštite i prava Romkinja i Egipćanki od rodno zasnovanog nasilja**

**Rezultat 1.2.1:** Podstaknuta poboljšanja u radu institucija u oblasti zaštite žena od nasilja u porodici.

**Rezultat 1.2.2:** Romkinje i Egipćanke su informisane o oblicima nasilja i načinima prijavljivanja i osnažene su da ostvare svoja prava na život bez nasilja.

#### **Operativni cilj 1.3: Pобољšana socijalna zaštita i zbrinjavanje djevojčica žrtava dječjih ugovorenih brakova u Crnoj Gori**

**Rezultat 1.3.1:** Unaprijeđeni kapaciteti institucionalnih i vaninstitucionalnih aktera u pružanju podrške i sprečavanju dječjih ugovorenih brakova unutar romske i egipćanske zajednice na teritoriji Crne Gore.

**Rezultat 1.3.2:** Uspostavljanje adekvatnog skloništa za žrtve dječjeg ugovorenog braka.

**Rezultat 1.3.3.:** Poboljšano razumijevanje romske i egipćanske zajednice o značaju suzbijanja dječjeg ugovorenog braka.

## **Strateški cilj 2: Unapređenje socio – ekonomskih uslova života Romkinja i Egipćanki u Crnoj Gori**

**Operativni cilj 2.1.: Poboljšani pristup i uslovi za adekvatno uključivanje Romkinja i Egipćanki u društvene tokove**

**Rezultat 2.1.1:** Unaprijeđen pravni status romske i egipćanske zajednice na teritoriji Crne Gore.

**Rezultat 2.1.2:** Unaprijeđena zainteresovanost institucija i poslodavaca za ekonomsko osnaživanje Romkinja i Egipćanki.

**Rezultat 2.1.3.** Poboljšani kapaciteti romskih i egipćanskih žena za pokretanje biznisa ili zapošljavanja.

## **Strateški cilj 3: Povećanje mogućnosti za kvalitetnije ostvarivanje prava i zadovoljavanje potreba Romkinja i Egipćanki**

**Operativni cilj 3.1. Poboljšano političko učešće i aktivizam Romkinja i Egipćanki**

**Rezultat 3.1.1:** Unaprijeđena informisanost političkih aktera o značaju uključivanja Romkinja i Egipćanki u politički život.

**Rezultat 3.1.2:** Unaprijeđena informisanost Roma/Romkinja i Egipćana/Egipćanki o mogućnostima uključivanja u politički život.

**Rezultat 3.1.3:** Unaprijeđeni kapaciteti romskih i egipćanskih aktivistkinja da se bave građanskim aktivizmom.

## **Strateški cilj 4: Smanjenje isključenosti iz obrazovnog sistema i cjelokupnog društva**

**Operativni cilj 4.1. Unaprijeđen kvalitet i uslovi osnovnog i srednjeg obrazovanja djece i mladih iz romske i egipćanske zajednice**

**Rezultat 4.1.1:** Povećana zainteresovanost prosvjetnih radnika za kvalitet osnovnog i srednjeg obrazovanja romske i egipćanske djece.

**Rezultat 4.1.2:** Povećan stepen razumijevanja roditelja o značaju obrazovanja za budućnost njihove djece.

## **Strateški cilj 5. Unapređenje finansijske održivosti organizacije**

### **Operativni cilj 5.1: Unaprijeđeni kapaciteti organizacije za prikupljanje sredstava**

**Rezultat 5.1.1:** Povećana znanja vezano za pisanje EU projekata.

**Rezultat 5.1.2:** Povećana zainteresovanost međunarodnih organizacija da finansiraju romske organizacije.

**Rezultat 5.1.3:** Godišnjim budžetom određena sredstva za finansiranje romskih i egipćanskih organizacija.

## 11. OPERATIVNI PLAN

|                                                                                                 |                                                                                                                                           |                                                        |                                                        |                                                        |                                                      |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| <b>Strateški cilj 1</b>                                                                         | <b>Poboljšanje zaštite ljudskih prava žena i djevojčica iz romske i egipćanske zajednice</b>                                              |                                                        |                                                        |                                                        |                                                      |
| <b>Operativni cilj 1.1</b>                                                                      | <b>Poboljšano ostvarivanje prava romske i egipćanske zajednice iz oblasti ljudskih i ženskih prava</b>                                    |                                                        |                                                        |                                                        |                                                      |
| <b>Indikator učinka</b>                                                                         | <b>Polazna vrijednost – 2021.g/Izvor verifikacije</b>                                                                                     | <b>Prelazna vrijednost – 2022.g/Izvor verifikacije</b> | <b>Prelazna vrijednost – 2023.g/Izvor verifikacije</b> | <b>Prelazna vrijednost – 2024.g/Izvor verifikacije</b> | <b>Ciljna vrijednost - 2025.g/Izvor verifikacije</b> |
| Procenat Romkinja i Egipćanki sa teritorije Opštine Nikšić su osnažene da ostvaruju svoja prava | 30%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                                                               | 33%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI            | 36%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI            | 38%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI            | 40%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI          |
| <b>Rezultat 1.1.1</b>                                                                           | <b>Unaprijeđena informisanost pripadnika romske i egipćanske populacije o postojećoj zakonskoj regulativi i načinu ostvarivanja prava</b> |                                                        |                                                        |                                                        |                                                      |
| <b>Indikator</b>                                                                                | <b>Polazna vrijednost – 2021.g/Izvor verifikacije</b>                                                                                     | <b>Prelazna vrijednost – 2022.g/Izvor verifikacije</b> | <b>Prelazna vrijednost – 2023.g/Izvor verifikacije</b> | <b>Prelazna vrijednost – 2024.g/Izvor verifikacije</b> | <b>Ciljna vrijednost - 2025.g/Izvor verifikacije</b> |
| IR1.1.1.1.1 broj radionica                                                                      | 42<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                                                                | 72<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI             | 102<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI            | 142<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI            | 150<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI          |

|                                                                                                                    |                                            |                                            |                                            |                                            |                                             |                     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|--------------------------------------------|--------------------------------------------|--------------------------------------------|---------------------------------------------|---------------------|
| IR1.1.1.1.2. broj sastanaka                                                                                        | 1-<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 1<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI  | 3<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI  | 5<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI  | 7<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI   |                     |
| IR1.1.1.1.3 broj kampanja ( broj distribuiranih flajera, promotivnog materijala i sadržaja na temu ljudskih prava) | 2-<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 2<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI  | 4<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI  | 6<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI  | 8<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI   |                     |
| IR1.1.1.1.4 broj učesnika jednodnevnih radionica                                                                   | 60<br>Izvor: Izvjetaj CRI sa radionica     | 200<br>Izvor: Izvjetaj CRI sa radionica    | 300<br>Izvor: Izvjetaj CRI sa radionica    | 400<br>Izvor: Izvjetaj CRI sa radionica    | 500<br>Izvor: Izvjetaj CRI sa radionica     |                     |
| IR1.1.1.1.5 broj sastanaka                                                                                         | 2<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI  | 5<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI  | 7<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI  | 9<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI  | 11<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI  |                     |
| IR1.1.1.1.6 broj učesnika jednodnevnih treninga                                                                    | 20<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 40<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 60<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 80<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 100<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI |                     |
| <b>Aktivnosti</b>                                                                                                  | <b>Nadležnost</b>                          | <b>Planirani datum početak realizacije</b> | <b>Planirani završetak aktivnosti</b>      | <b>Sredstva za realizaciju</b>             | <b>Izvor finansiranja</b>                   | <b>Obrazloženje</b> |

|          |                                                                          |     |                 |                 |       |                                                                                                        |  |
|----------|--------------------------------------------------------------------------|-----|-----------------|-----------------|-------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| 1.1.1.1. | Organizovanje edukativnih radionica na temu ljudskih prava sa zajednicom | CRI | II kvartal 2022 | IV kvartal 2025 | 22000 | Međunarodne donacije, donacije Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava i drugih ministarstava |  |
| 1.1.1.2. | Organizovanje sastanaka institucija sa zajednicom                        | CRI | II kvartal 2023 | II kvartal 2024 | 1000  | Međunarodni i nacionalni donatori                                                                      |  |
| 1.1.1.3. | Organizovanje kampanja na temu ljudskih prava                            | CRI | I kvartal 2022  | IV kvartal 2025 | 8000  | Međunarodni donatori, Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava, US ambasada, OAK fondacija     |  |

|                            |                                                                                                      |                                                                                                   |                |                 |      |                                                                                            |  |
|----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|-----------------|------|--------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| 1.1.1.4.                   | Organizovanje edukativnih radionica na temu ljudskih prava sa predstavnicima relevantnih institucija | CRI                                                                                               | I kvartal 2022 | IV kvartal 2025 | 5000 | Međunarodni i nacionalni donatori, donacije ministarstava, US ambasada, CIN CG             |  |
| 1.1.1.5.                   | Organizovanje sastanaka sa aktivistkinjama ženske REA mreže „Prva”                                   | CRI                                                                                               | I kvartal 2022 | IV kvartal 2025 | 2000 | UNDP Međunarodni donatori, Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava, OAK fondacija |  |
| 1.1.1.6.                   | Organizovanje treninga za romske i egipćanske aktivistkinje na temu ljudskih prava                   | CRI                                                                                               | I kvartal 2022 | IV kvartal 2025 | 5000 | Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava, međunarodni i nacionalni donatori        |  |
| <b>Operativni cilj 1.2</b> |                                                                                                      | <b>Unapređenje institucionalne zaštite prava Romkinja i Egipćanki od rodno zasnovanog nasilja</b> |                |                 |      |                                                                                            |  |

| Indikator učinka                                                                                                                                                                                                                                    | Polazna vrijednost – 2021.g/Izvor verifikacije                                                 | Prelazna vrijednost – 2022.g/Izvor verifikacije | Prelazna vrijednost – 2023.g/Izvor verifikacije | Prelazna vrijednost – 2024.g/Izvor verifikacije | Ciljna vrijednost - 2025.g/Izvor verifikacije |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|-------------------------------------------------|-------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| Pocenat zaposlenih u institucijama sa teritorije Opštine Nikšić (Centar za socijalni rad, Centar bezbjednosti, Osnovno Tužilaštvo, Osnovni sud) koji su senzibilisani da podrže ostvarivanje prava romkinja i egipćanki od rodno zasnovanog nasilja | 30%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                    | 33%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI     | 36%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI     | 38%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI     | 40%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI   |
| Procenat Romkinja i Egipćanki sa teritorije Opštine Nikšić su osnažene da se odupru nasilju u porodici                                                                                                                                              | 30%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                    | 33%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI     | 36%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI     | 38%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI     | 40%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI   |
| <b>Rezultat 1.2.1</b>                                                                                                                                                                                                                               | <b>Podstaknuta poboljšanja u radu institucija u oblasti zaštite žena od nasilja u porodici</b> |                                                 |                                                 |                                                 |                                               |
| Indikator                                                                                                                                                                                                                                           | Polazna vrijednost – 2021.g/Izvor verifikacije                                                 | Prelazna vrijednost – 2022.g/Izvor verifikacije | Prelazna vrijednost – 2023.g/Izvor verifikacije | Prelazna vrijednost – 2024.g/Izvor verifikacije | Ciljna vrijednost - 2025.g/Izvor verifikacije |
| IR 1.2.1.1.broj učesnika realizovanih radionica                                                                                                                                                                                                     | 100<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                    | 200<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI     | 300<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI     | 400<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI     | 500<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI   |

| IR 1.2.1.2. broj sastanaka                                                                                         |                                                                                                                                                                   | 10<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 13<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 16<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 19<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                      |              |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|--------------------------------------------|--------------------------------------------|--------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|--------------|
| IR.1.2.1.3. broj kampanja ( broj distribuiranih flajera, promotivnog materijala i sadržaja na temu ljudskih prava) |                                                                                                                                                                   | 1<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI  | 3<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI  | 4<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI  | 6<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI  | 8<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                 |              |
| IR 1.2.1.4.broj organizovanih seminara                                                                             |                                                                                                                                                                   | 8<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI  | 8<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI  | 10<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 12<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 14<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                |              |
| Aktivnosti                                                                                                         |                                                                                                                                                                   | Nadležnost                                 | Planirani datum početak realizacije        | Planirani završetak aktivnosti             | Sredstva za realizaciju                    | Izvor finansiranja                                        | Obrazloženje |
| 1.2.1.1.                                                                                                           | Organizovanje radionica za senzibilizaciju predstavnika relevantnih institucija za rad sa žrtvama nasilja u porodici koje dolaze iz romske i egipćanske zajednice | CRI                                        | IV kvartal 2022                            | IV kvartal 2025                            | 2500                                       | Međunarodni donatori, nacionalni donatori (Ministarstva ) |              |

|                        |                                                                                                                                           |                                                                                                                                                   |                |                 |       |                                                                             |  |
|------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|-----------------|-------|-----------------------------------------------------------------------------|--|
| 1.2.1.2.               | Organizovanje redovnih periodičnih sastanaka relevantnih institucija za rad sa organizacijama koje se bave suzbijanjem nasilja u porodici | CRI                                                                                                                                               | I kvartal 2022 | IV kvartal 2025 | 1500  | Međunarodni donatori, Ministarstva                                          |  |
| 1.2.1.3.               | Organizovanje kampanja na temu nasilja                                                                                                    | CRI                                                                                                                                               | I kvartal 2022 | IV kvartal 2025 | 5000  | Ministarstvo pravde ljudskih i manjinskih prava, OAK fondacija, US ambasada |  |
| 1.2.1.4.               | Organizovanje seminara sa relevantnim institucijama na temu senzibilizacije za problem nasilja u porodici                                 | CRI                                                                                                                                               | I kvartal 2023 | IV kvartal 2025 | 15000 | Međunarodni donatori, nacionalni donatori, donacije lokalne samouprave      |  |
| <b>Rezultat 1.2.2:</b> |                                                                                                                                           | <b>Romkinje i Egipćanke su informisane o oblicima nasilja i načinima prijavljivanja i osnažene su da ostvare svoja prava na život bez nasilja</b> |                |                 |       |                                                                             |  |

| <b>Indikator</b>                                                                                                                             | <b>Polazna vrijednost – 2021.g/Izvor verifikacije</b>                                                                      | <b>Prelazna vrijednost – 2022.g/Izvor verifikacije</b> | <b>Prelazna vrijednost – 2023.g/Izvor verifikacije</b> | <b>Prelazna vrijednost – 2024.g/Izvor verifikacije</b> | <b>Ciljna vrijednost - 2025.g/Izvor verifikacije</b> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| IR1.1.2.2.1. broj obuka za romske i egipćanske aktivistkinje                                                                                 | 10 obuka<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI<br>1 obuka Strategija za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana u Crnoj Gori | 13<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI             | 14<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI             | 15<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI             | 16<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI           |
| IR1.1.2.2.2 broj učesnika obuka za mlade iz zajednice Roma i Egipćana                                                                        | 50<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                                                 | 50<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI             | 50<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI             | 100<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI            | 100<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI          |
| IR1.1.2.2.3. broj informativnih kampanja u zajednici (broj distribuiranih flajera, promotivnog materijala i sadržaja na temu ljudskih prava) | 2<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                                                  | 9<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI              | 12<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI             | 16<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI             | 20<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI           |
| IR 1.2.2.4. broj učesnika radionica                                                                                                          | 100<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                                                | 200<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI            | 300<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI            | 400<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI            | 500<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI          |
| IR 1.2.2.5 Izrada baza podataka za nasilje                                                                                                   | Interna baza<br>CRI- dosijeji korisnica                                                                                    | 1                                                      | 1                                                      | 1                                                      | 1                                                    |

| IR 1.2.2.6. broj studijskih posjeta |                                                                                                                                                 | 0<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 4<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 4<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 4<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 4<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                             | Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI |
|-------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|-------------------------------------------|-------------------------------------------|-------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| Aktivnosti                          |                                                                                                                                                 | Nadležnost                                | Planirani datum početak realizacije       | Planirani završetak aktivnosti            | Sredstva za realizaciju                   | Izvor finansiranja                                                                    | Obrazloženje                         |
| 1.2.2.1.                            | Organiziranje obuka za Romkinje i Egipćanke koje se bave suzbijanjem nasilja nad ženama unutar romske i egipćanske zajednice (povjerljivo lice) | CRI                                       | I kvartal 2022                            | IV kvartal 2025                           | 10000                                     | Ministarstvo pravde i ljudskih i manjinskih prava, UNICEF, CARE International Blakans |                                      |

|          |                                                                                                                                                              |     |                |                  |       |                                                                  |  |
|----------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|----------------|------------------|-------|------------------------------------------------------------------|--|
| 1.2.2.2. | Organizovanje obuka za mlade (volonteri) unutar zajednice koji će služiti kao podrška i pružati pomoć prilikom prijavljivanja slučajeva, sprovođenje akcija; | CRI | I kvartal 2024 | III kvartal 2024 | 3000  | Međunarodne donacije, Ministarstva                               |  |
| 1.2.2.3. | Organizovanje informativnih/edukativnih kampanja za zajednicu na temu suzbijanja nasilja u porodici.                                                         | CRI | I kvartal 2022 | IV kvartal 2025  | 20000 | Međunarodni donatori, US ambasada, nacionalne i lokane donacije, |  |

|                          |                                                                                                                                          |                                                                                                              |                  |                  |        |                                                                                                          |  |
|--------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|------------------|--------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| 1.2.2.4.                 | Organizovanje edukativnih radionica za pripadnike/ce romske i egipćanske zajednice na temu nasilja                                       | CRI                                                                                                          | I kvartal 2022   | IV kvartal 2025  | 12500  | Međunarodni donatori, US ambasada, Ministarstvo pravde ljudskih i manjinskih prava i druga ministarstava |  |
| 1.2.2.5                  | Izrada elektronske baze podataka za nasilje u porodici                                                                                   | CRI                                                                                                          | I kvartal 2022   | III kvartal 2022 | 1000   | UNDP                                                                                                     |  |
| 1.2.2.6.                 | Priprema i organizovanje studijskih posjeta licenciranim skloništima za žrtve nasilja za aktivistkinje iz romske i egipćanske zajednice. | CRI                                                                                                          | III kvartal 2022 | III kvartal 2022 | 300,00 | UNDP                                                                                                     |  |
| <b>Opretni cilj 1.3.</b> |                                                                                                                                          | <b>Poboljšana socijalna zaštita i zbrinjavanje djevojčica žrtava dječjih ugovorenih brakova u Crnoj Gori</b> |                  |                  |        |                                                                                                          |  |

| Indikator učinka                                                                                                                                                                                                | Polazna vrijednost – 2021.g/Izvor verifikacije                                                                                                                                                         | Prelazna vrijednost – 2022.g/Izvor verifikacije | Prelazna vrijednost – 2023.g/Izvor verifikacije | Prelazna vrijednost – 2024.g/Izvor verifikacije | Ciljna vrijednost - 2025.g/Izvor verifikacije |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|-------------------------------------------------|-------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| Pocenat zaposlenih u institucijama sa teritorije Opštine Nikšić (Centar za socijalni rad, Centar bezbjednosti, Osnovno Tužilaštvo, Osnovni sud) koji su senzibilisani za suzbijanje dječijih ugovorenih brakova | 20%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                                                                                                                            | 25%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI     | 30%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI     | 35%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI     | 40%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI   |
| Broj prijavljenih dječijih ugovorenih brakova                                                                                                                                                                   | 13<br>Izvor. Godišnji izvještaj CRI                                                                                                                                                                    | 17                                              | 20                                              | 25                                              | 30                                            |
| Broj spriječenih igovorenih dječijih brakova                                                                                                                                                                    | 13                                                                                                                                                                                                     | 17                                              | 20                                              | 25                                              | 30                                            |
| <b>Rezultat 1.3.1.</b>                                                                                                                                                                                          | <b>Unaprijeđeni kapaciteti institucionalnih i vaninstitucionalnih aktera u pružanju podrške i sprečavanju dječijih ugovorenih brakova unutar romske i egipćanske zajednice na teritoriji Crne Gore</b> |                                                 |                                                 |                                                 |                                               |
| Indikator                                                                                                                                                                                                       | Polazna vrijednost – 2021.g/Izvor verifikacije                                                                                                                                                         | Prelazna vrijednost – 2022.g/Izvor verifikacije | Prelazna vrijednost – 2023.g/Izvor verifikacije | Prelazna vrijednost – 2024.g/Izvor verifikacije | Ciljna vrijednost - 2025.g/Izvor verifikacije |
| IR 1.3.1.1. broj učesnika/ca obuka                                                                                                                                                                              | 80<br>Izvor: CRI samo za 2021                                                                                                                                                                          | 1<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI 50    | 200<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI     | 250<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI     | 300<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI   |

|                                                                                  |                                           |                                            |                                            |                                            |                                            |                     |
|----------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|--------------------------------------------|--------------------------------------------|--------------------------------------------|--------------------------------------------|---------------------|
| IR 1.3.1.2. broj pokrenutih inicijativa za izmijenu člana 444 krivičnog zakonika | 1<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 1<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI  | 2<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI  | 3<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI  | 3<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI  |                     |
| IR 1.3.1.3. broj sastanaka                                                       | 5<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 19<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 23<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 25<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 28<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI |                     |
| IR 1.3.1.4. broj studijskih posjeta                                              | 1<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 1<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI  | 1<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI  | 2<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI  | 2<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI  |                     |
| <b>Aktivnosti</b>                                                                | <b>Nadležnost</b>                         | <b>Planirani datum početak realizacije</b> | <b>Planirani završetak aktivnosti</b>      | <b>Sredstva za realizaciju</b>             | <b>Izvor finansiranja</b>                  | <b>Obrazloženje</b> |

|          |                                                                                                                                                                                                            |     |                  |                 |       |                                                                                                                |  |
|----------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|------------------|-----------------|-------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| 1.3.1.1. | Organiziranje akreditovanih obuka za predstavnike relevantnih institucija (Prosvjeta, CSR, Policija, Tužilaštvo, Sudstvo, Zdravstvo) po pitanju dječjeg ugovorenog braka unutar zajednice Roma i Egipćana; | CRI | III kvartal 2022 | IV kvartal 2025 | 30000 | Međunarodne donacije, CIN CG, donacije Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava i drugih ministarstava |  |
|----------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|------------------|-----------------|-------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|          |                                                                                                                                                                        |     |                  |                 |       |                                                     |  |
|----------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|------------------|-----------------|-------|-----------------------------------------------------|--|
| 1.3.1.2. | Organizovanje kampanje javnog zagovaranja za izmjenu ili dopunu Krivičnog zakona član 444 trgovine ljudima i drugih zakona koji se odnose na sprečavanje dječjeg braka | CRI | III kvartal 2023 | IV kvartal 2024 | 10000 | Međunarodni i nacionalni donatori                   |  |
| 1.3.1.3. | Priprema i organizovanje sastanaka sa predstavnicima/ama relevantnih institucija na temu dječjih ugovorenih brakova                                                    | CRI | I kvartal 2022   | IV kvartal 2025 | 2000  | Međunarodni donatori, Nacionalne i lokalne donacije |  |

|                           |                                                                                                                                                         |                                                                              |                                                        |                                                        |                                                        |                                                      |  |
|---------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|--|
| 1.3.1.4.                  | Priprema i realizacija studijskih posjeta licenciranim skloništima za žrtve dječjih ugovorenih u cilju razmjene iskustava koja se nalaze van Crne Gore. | CRI                                                                          | I kvartal 2024                                         | IV kvartal 2025                                        | 10000                                                  | Međunarodni donatori, Nacionalne i lokalne donacije  |  |
| <b>Rezultat 1.3.2:</b>    |                                                                                                                                                         | <b>Uspostavljanje adekvatnog skloništa za žrtve dječjeg ugovorenog braka</b> |                                                        |                                                        |                                                        |                                                      |  |
| <b>Indikator</b>          |                                                                                                                                                         | <b>Polazna vrijednost – 2021.g/Izvor verifikacije</b>                        | <b>Prelazna vrijednost – 2022.g/Izvor verifikacije</b> | <b>Prelazna vrijednost – 2023.g/Izvor verifikacije</b> | <b>Prelazna vrijednost – 2024.g/Izvor verifikacije</b> | <b>Ciljna vrijednost – 2025.g/Izvor verifikacije</b> |  |
| IR 1.3.2.1. broj događaja |                                                                                                                                                         | 1<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                    | 10<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI             | 20<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI             | 30<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI             | 30<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI           |  |

| IR 1.3.2.2. broj sastanaka                                 |                                                                                                             | 10<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                 | 30<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI  | 60<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI  | 80<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI  | 80<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI               |              |
|------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|---------------------------------------------|---------------------------------------------|---------------------------------------------|----------------------------------------------------------|--------------|
| IR.1.3.2.3. broj licenciranih servisa za pružanje usluga   |                                                                                                             | 0<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                  | 2<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI   | 2<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI   | 2<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI   | 2<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                |              |
| IR 1.3.2.4. % prikupljenih sredstava za izradnju skloništa |                                                                                                             | 10%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                | 40%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 70%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 90%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 100%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI             |              |
| IR 1.3.2.5. Izrađena elektronska baza                      |                                                                                                             | Interna baza CRI-a<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 1                                           | 1                                           | 1                                           | 1                                                        |              |
| IR 1.3.2.6. broj usluga                                    |                                                                                                             | 100                                                        | 150                                         | 200                                         | 250                                         | 300                                                      |              |
| Aktivnosti                                                 |                                                                                                             | Nadležnost                                                 | Planirani datum početak realizacije         | Planirani završetak aktivnosti              | Sredstva za realizaciju                     | Izvor finansiranja                                       | Obrazloženje |
| 1.3.2.1.                                                   | Organizovanje dobrotvornih događaja za prikupljanje finansijske podrške za izgradnju skloništa (generalno); | CRI                                                        | I kvartal 2022                              | I kvartal 2024                              | 1500                                        | Međunarodni donatori, nacionalni donatori, OAK fondacija |              |

|          |                                                                                                                                                                      |                                                   |                |                 |     |                                                                                       |  |
|----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|----------------|-----------------|-----|---------------------------------------------------------------------------------------|--|
| 1.3.2.2. | Organizovanje sastanaka sa relevantnim institucijama u vezi sa izgradnjom skloništa isključivo za žrtve dječjeg ugovorenog braka;                                    | CRI                                               | I kvartal 2022 | IV kvartal 2024 | 200 | Međunarodni, nacionalni i lokalni donatori, OAK fondacija                             |  |
| 1.3.2.3. | Uspostavljanje licenciranih servisa za pružanja usluga psiho-socijalne podrške za žrtve ugovorenih brakova i osobe u riziku da to postanu, savjetovanja i SOS linije | CRI, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja | I kvartal 2022 | IV kvartal 2022 | 150 | Međunarodni donatori, OAK fondacija Ministarstvo finansija rada i socijalnog staranja |  |

|                        |                                                                                                     |                                                                                                             |                 |                  |        |                                                                                          |  |
|------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|------------------|--------|------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| 1.3.2.4.               | Iplemetacija strateskog plana za prikupljane sredstava za izgradnju sklonista                       | CRI                                                                                                         | I kvartal 2022  | IV kvartala 2025 | 180000 | Međunarodni donatori, nacionalni donatori, OAK fondacija, privatna preduzeca, građani... |  |
| 1.3.2.5.               | Priprama I izrada 1 baze podataka za žrtve dječjeg ugovorenog braka                                 | CRI                                                                                                         | II kvartal 2022 | III kvartal 2022 | 1000   | UNDP                                                                                     |  |
| 1.3.2.6.               | Pružanje psihosocijalne usluge, usluge povjerljivog lica, identifikacija i prijavljivanje slučajeva | CRI                                                                                                         | I kvartal 2022  | IV kvartal 2025  | 30 000 | Međunarodni donatori, OAK fondacija, UNVFCFS, CIN-CG                                     |  |
| <b>Rezultat 1.3.3.</b> |                                                                                                     | <b>Poboljšano razumijevanje romske i egipćanske zajednice o značaju suzbijanja dječjeg ugovorenog braka</b> |                 |                  |        |                                                                                          |  |

| Indikator                                               | Polazna vrijednost – 2021.g/Izvor verifikacije | Prelazna vrijednost – 2022.g/Izvor verifikacije | Prelazna vrijednost – 2023.g/Izvor verifikacije | Prelazna vrijednost – 2024.g/Izvor verifikacije | Ciljna vrijednost – 2025.g/Izvor verifikacije |              |
|---------------------------------------------------------|------------------------------------------------|-------------------------------------------------|-------------------------------------------------|-------------------------------------------------|-----------------------------------------------|--------------|
| IR 1.3.3.1.broj učesnica radionica                      | 500<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI    | 800<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI     | 1100<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI    | 1500<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI    | 2000<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI  |              |
| IR 1.3.3.2. broj kampanja                               | 20<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI     | 30<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI      | 40<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI      | 50<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI      | 60<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI    |              |
| IR.1.3.3.3. broj timova po gradovima                    | 3<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI      | 11<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI      | 13<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI      | 15<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI      | 18<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI    |              |
| IR1.3.3.4 Broj identifikovanih i prijavljenih slučajeva | 13<br>Izvor: Interna baza Cri                  | 17<br>Izvor: Interna baza Cri                   | 20<br>Izvor: Interna baza Cri                   | 25<br>Izvor: Interna baza Cri                   | 30<br>Izvor: Interna baza Cri                 |              |
| IR 1.3.3.5. broj realizovanih sertifikovanih kurseva    | 0<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI      | 5<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI       | 10<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI      | 15<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI      | 20<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI    |              |
| Aktivnosti                                              | Nadležnost                                     | Planirani datum početak realizacije             | Planirani završetak aktivnosti                  | Sredstva za realizaciju                         | Izvor finansiranja                            | Obrazloženje |

|          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |     |                |                    |       |                                                                                                                                         |  |
|----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|----------------|--------------------|-------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| 1.3.3.1. | Organizovanj<br>e<br>kontinuiranih<br>edukativnih<br>radionica za<br>mlade,<br>roditelje i<br>odrasle iz<br>romske i<br>egipćanske<br>zajednice o<br>posledicama<br>dječjeg<br>ugovorenog<br>braka,<br>načinima<br>prijavljivanja<br>,<br>upoznavanju<br>sa<br>zakonodavno<br>m<br>procedurom<br>kojom se<br>sankcioniše<br>dječji i<br>ugovoreni<br>brak | CRI | I kvartal 2022 | IV kvartal<br>2025 | 20000 | Međunarodni<br>donatori,<br>nacionalni<br>donatori,<br>OAK<br>fondacija,<br>Ministarstvo<br>pravde,<br>ljudskih i<br>manjiskih<br>prava |  |
|----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|----------------|--------------------|-------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|          |                                                                                                                                                         |     |                |                 |       |                                                                                                           |  |
|----------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|----------------|-----------------|-------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| 1.3.3.2. | Organizovanje informativnih edukativnih kampanja unutra romskih i egipćanskih zajednica o značju prijavljivanja / suzbijanja dječjeg ugovorenih brakova | CRI | I kvartal 2022 | IV kvartal 2025 | 20000 | Međunarodni donatori, nacionalni donatori, OAK fondacija, Ministarstvo pravde, ljudskih i manjiskih prava |  |
| 1.3.3.3. | Formiranje mreže saradnica Romkinja i Egipćanki koje identifikuju i prijavljuju dječji ugovoren brak po gradovima                                       | CRI | I kvartal 2022 | IV kvartal 2025 | 20000 | Međunarodni donatori, nacionalni donatori, OAK fondacija, Ministarstvo pravde, ljudskih i manjiskih prava |  |

|                         |                                                                                                           |     |                                                                                      |                 |       |                                                                                                                                        |  |
|-------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|--------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|-------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| 1.3.3.4.                | Identifikovanje i prijavljivanje slučajeva dječjeg ugovorenog braka                                       | CRI | I kvartal 2022                                                                       | IV kvartal 2025 | 0,00  | Međunarodni donatori, nacionalni donatori, OAK fondacija, Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava, UNDP, UNVFCHR, US ambasada |  |
| 1.3.3.5.                | Organizovanje sertifikovanih kurseva za sticanje određene kvalifikacije žena iz zajednice Roma i Egipćana | CRI | II kvartal 2022                                                                      | IV kvartal 2025 | 14000 | UNVFHCR                                                                                                                                |  |
| <b>Strateški cilj 2</b> |                                                                                                           |     | <b>Unapređenje socio- ekonomskih uslova života Romkinja i Egipćanki u Crnoj Gori</b> |                 |       |                                                                                                                                        |  |

| Operativni cilj 2.1                                                                         |                                                | Poboljšani pristup i uslovi za adekvatno uključivanje Romkinja i Egipćanki u društvene tokove |                                                 |                                                 |                                               |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|-------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| Indikator učinka                                                                            | Polazna vrijednost – 2021.g/Izvor verifikacije | Prelazna vrijednost – 2022.g/Izvor verifikacije                                               | Prelazna vrijednost – 2023.g/Izvor verifikacije | Prelazna vrijednost – 2024.g/Izvor verifikacije | Ciljna vrijednost - 2025.g/Izvor verifikacije |
| Procenat Romkinja i Egipćanki sa teritorije Opštine Nikšić koje imaju riješen pravni status | 90%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI    | 95%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                   | 95%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI     | 95%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI     | 95%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI   |
| Broj Romkinja i Egipćanki koje su pokrenule sopstveni biznis                                | 0<br>Izvor: ZZCG, Biro rada Nikšić             | 1<br>Izvor: ZZCG, Biro rada Nikšić                                                            | 2<br>Izvor: ZZCG, Biro rada Nikšić              | 2<br>Izvor: ZZCG, Biro rada Nikšić              | 5<br>Izvor: ZZCG, Biro rada Nikšić            |
| Rezultat 2.1.1                                                                              |                                                | Unaprijeđen pravni status romske i egipćanske zajednice na teritoriji Crne Gore.              |                                                 |                                                 |                                               |
| Indikator                                                                                   | Polazna vrijednost – 2021.g/Izvor verifikacije | Prelazna vrijednost – 2022.g/Izvor verifikacije                                               | Prelazna vrijednost – 2023.g/Izvor verifikacije | Prelazna vrijednost – 2024.g/Izvor verifikacije | Ciljna vrijednost - 2025.g/Izvor verifikacije |
| IR 2.1.1.1 broj sastanaka sa institucijama u vezi sa rješavanjem pitanja pravnog statusa    | 0<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI      | 2<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                     | 4<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI       | 4<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI       | 4<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI     |

|                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                  |                                                                                                       |                                                 |                                |                                                 |                                                 |                                               |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|--------------------------------|-------------------------------------------------|-------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| IR 2.1.1.2 broj pokrenutih inicijativa za formiranje opštinskog fonda za prikupljanje neophodne dokumentacije za rješavanje pravnog statusa |                                                                                                                                                                  | 0<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                             | 0<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI       |                                | 2<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI       | 2<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI       | 2<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI     |
| Aktivnosti                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                  | Nadležnost                                                                                            | Planirani datum početak realizacije             | Planirani završetak aktivnosti | Sredstva za realizaciju                         | Izvor finansiranja                              | Obrazloženje                                  |
| 2.1.1.1.                                                                                                                                    | Održavanje redovnih sastanaka institucija u vezi sa rješavanjem pitanja pravnog statusa                                                                          | CRI                                                                                                   | IV kvartal 2022                                 | II kvartal 2023, g.            | 100                                             | Donator                                         |                                               |
| 2.1.1.2.                                                                                                                                    | Pokretanje inicijative za formiranje opštinskog fonda za odlazak u druge države korisnika za prikupljanje neophodne dokumentacije za rješavanje pravnog statusa. | CRI                                                                                                   | III kvartal 2023                                | IV kvartal 2023 g.             | 500                                             | Donator                                         |                                               |
| Rezultat 2.1.2.                                                                                                                             |                                                                                                                                                                  | Unaprijedena zainteresovanost institucija i poslodavaca za ekonomsko osnaživanje Romkinja i Egipćanki |                                                 |                                |                                                 |                                                 |                                               |
| Indikator                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                  | Polazna vrijednost – 2021.g/Izvor verifikacije                                                        | Prelazna vrijednost – 2022.g/Izvor verifikacije |                                | Prelazna vrijednost – 2023.g/Izvor verifikacije | Prelazna vrijednost – 2024.g/Izvor verifikacije | Ciljna vrijednost - 2025.g/Izvor verifikacije |
| IR 2.1.2.1.broj sastanaka sa poslodavcima                                                                                                   |                                                                                                                                                                  | 0<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                             | 0<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI       |                                | 3<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI       | 6<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI       | 9<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI     |

|                             |                                                                                                                             |                                           |                                           |                                           |                                           |                                                                                                                   |              |
|-----------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|-------------------------------------------|-------------------------------------------|-------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| IR 2.1.2.2.broj inicijativa |                                                                                                                             | 0<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 0<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 2<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 3<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 4<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                                         |              |
| IR 2.1.2.3. broj kampanja   |                                                                                                                             | 0<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 0<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 1<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 2<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 3<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                                         |              |
| Aktivnosti                  |                                                                                                                             | Nadležnost                                | Planirani datum početak realizacije       | Planirani završetak aktivnosti            | Sredstva za realizaciju                   | Izvor finansiranja                                                                                                | Obrazloženje |
| 2.1.2.1                     | Organizovanje sastanaka sa poslodavcima u cilju predstavljanja kapaciteta Romkinja i Egipćanki na tržištu rada              | Lokalne samouprave CRI i druge NVO        | I kvartal 2023                            | IV kvartal 2025                           | 3.000                                     | Međunarodne donacije<br>Donacije Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava<br>Donacije lokalnih samouprava |              |
| 2.1.2.2.                    | Pokretanje inicijative za uvođenje podsticajnih mjera od strane države za poslodavce za zapošljavanje Romkinja i Egipćanki. | CRI                                       | III kvartal 2023                          | IV kvartal 2025                           | 0,00                                      | Međunarodni donator, nacionalne donacije                                                                          |              |

|                                                   |                                                                                             |                                                                                                 |                                                        |                                       |                                                        |                                                                                                        |                                                      |
|---------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|---------------------------------------|--------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| 2.1.2.3                                           | Pokretanje nacionalne kampanje o značaju zapošljavanja Roma/Romkinja / I Egipćana/Egipćanki | CRI                                                                                             | IV kvartal 2023                                        | IV kvartal 2025                       | 15.000                                                 | Međunarodne donacije<br>Donacije Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava i druga ministrastva |                                                      |
| <b>Rezultat 2.1.3.</b>                            |                                                                                             | <b>Poboljšani kapaciteti romskih i egipćanskih žena za pokretanje biznisa ili zapošljavanja</b> |                                                        |                                       |                                                        |                                                                                                        |                                                      |
| <b>Indikator</b>                                  |                                                                                             | <b>Polazna vrijednost – 2021.g/Izvor verifikacije</b>                                           | <b>Prelazna vrijednost – 2022.g/Izvor verifikacije</b> |                                       | <b>Prelazna vrijednost – 2023.g/Izvor verifikacije</b> | <b>Prelazna vrijednost – 2024.g/Izvor verifikacije</b>                                                 | <b>Ciljna vrijednost - 2025.g/Izvor verifikacije</b> |
| IR 2.1.3.1. broj učesnica organizovanih radionica |                                                                                             | 0<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                       | 0<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI              |                                       | 0<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI              | 10<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                             | 13<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI           |
| IR 2.1.3.2. broj informativnih kampanja           |                                                                                             | 0                                                                                               | 0                                                      |                                       | 1                                                      | 2                                                                                                      | 4                                                    |
| <b>Aktivnosti</b>                                 |                                                                                             | <b>Nadležnost</b>                                                                               | <b>Planirani datum početak realizacije</b>             | <b>Planirani završetak aktivnosti</b> | <b>Sredstva za realizaciju</b>                         | <b>Izvor finansiranja</b>                                                                              | <b>Obrazloženje</b>                                  |

|                             |                                                                                                                                     |                                                                                                              |                |                 |        |                                                                                                                                |  |
|-----------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|-----------------|--------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| 2.1.3.1.                    | Organizovanje edukativnih radionica na temu informisanja, pisanja biznis planova, motivisanje žena za pokretanje sopstvenog biznisa | CRI                                                                                                          | I kvartal 2024 | IV kvartal 2025 | 10.000 | Međunarodne donacije<br>Donacije Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava i druga ministrastva, Zavod za zapošljavanje |  |
| 2.1.3.2.                    | Organizovanje informativnih kampanja u zajednici Roma i Egipćana o procedurama i mogućnostima pokretanja kreditne procedure         | CRI                                                                                                          | I kvartal 2023 | IV kvartal 2025 | 15.000 | Međunarodne donacije<br>Donacije Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava i druga ministrastva, Zavod za zapošljavanje |  |
| <b>Strateški cilj 3:</b>    |                                                                                                                                     | <b>Povećanje mogućnosti za kvalitetnije ostvarivanje prava i zadovoljavanje potreba Romkinja i Egipćanki</b> |                |                 |        |                                                                                                                                |  |
| <b>Operativni cilj 3.1.</b> |                                                                                                                                     | <b>Poboljšano političko učešće i aktivizam Romkinja i Egipćanki</b>                                          |                |                 |        |                                                                                                                                |  |

| Indikator učinka                                                                    | Polazna vrijednost –<br>2021.g/Izvor verifikacije                                                                 | Prelazna vrijednost –<br>2022.g/Izvor<br>verifikacije | Prelazna<br>vrijednost –<br>2023.g/Izvor<br>verifikacije | Prelazna vrijednost<br>– 2024.g/Izvor<br>verifikacije | Ciljna<br>vrijednost -<br>2025.g/Izvo<br>r<br>verifikacije |              |
|-------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|--------------|
| Procenat Romkinja koje su uključene u političku participaciju i građanski aktivizam | 10%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                                       | 13%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI           | 16%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI              | 19%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI           | 21%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                |              |
| <b>Rezultat 3.1.1:</b>                                                              | <b>Unaprijeđena informisanost političkih aktera o značaju uključivanja Romkinja i Egipćanki u politički život</b> |                                                       |                                                          |                                                       |                                                            |              |
| Indikator učinka                                                                    | Polazna vrijednost –<br>2021.g/Izvor verifikacije                                                                 | Prelazna vrijednost –<br>2022.g/Izvor<br>verifikacije | Prelazna<br>vrijednost –<br>2023.g/Izvor<br>verifikacije | Prelazna vrijednost<br>– 2024.g/Izvor<br>verifikacije | Ciljna<br>vrijednost -<br>2025.g/Izvo<br>r<br>verifikacije |              |
| IR 3.1.1.1. broj sastanaka sa političkim partijama                                  | 0<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                                         | 0<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI             | 3<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                | 5<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI             | 7<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                  |              |
| Aktivnosti                                                                          | Nadležnost                                                                                                        | Planirani<br>datum<br>početak<br>realizacije          | Planirani<br>završetak<br>aktivnosti                     | Sredstva za<br>realizaciju                            | Izvor finansiranja                                         | Obrazloženje |

|                                                                                                  |                                                                                                                                           |                                                                                                                    |                                                        |                                       |                                                        |                                                                                                         |                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|---------------------------------------|--------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| 3.1.1.1.                                                                                         | Organizovanje satanaka sa političkim partijama u vezi sa angažovanjem pripadnika/ca romske i egipćanske populacije u stranačke strukture. | CRI                                                                                                                | I kvartal 2023                                         | IV kvartal 2025                       | 12000                                                  | Međunarodne donacije<br>Donacije Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava i druga ministrastva, |                                                      |
| <b>Rezultat 3.1.2:</b>                                                                           |                                                                                                                                           | <b>Unaprijeđena informisanost Roma/Romkinja i Egipćana/Egipćanki o mogućnostima uključivanja u politički život</b> |                                                        |                                       |                                                        |                                                                                                         |                                                      |
| <b>Indikator</b>                                                                                 |                                                                                                                                           | <b>Polazna vrijednost – 2021.g/Izvor verifikacije</b>                                                              | <b>Prelazna vrijednost – 2022.g/Izvor verifikacije</b> |                                       | <b>Prelazna vrijednost – 2023.g/Izvor verifikacije</b> | <b>Prelazna vrijednost – 2024.g/Izvor verifikacije</b>                                                  | <b>Ciljna vrijednost - 2025.g/Izvor verifikacije</b> |
| IR 3.1.2.1. broj učesnica obuka o značaju uključivanja u društvene aktivnosti i političko učešće |                                                                                                                                           | 40<br>Izvor: Strategija socijalne inkluzije Roma i Egipćana 2021-2025                                              | 40<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI             |                                       | 50<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI             | 60<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                              | 60<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI           |
| <b>Aktivnosti</b>                                                                                |                                                                                                                                           | <b>Nadležnost</b>                                                                                                  | <b>Planirani datum početak realizacije</b>             | <b>Planirani završetak aktivnosti</b> | <b>Sredstva za realizaciju</b>                         | <b>Izvor finansiranja</b>                                                                               | <b>Obrazloženje</b>                                  |

|                                                         |                                                                                                                        |                                                                                                      |                                                        |                                                        |                                                        |                                                                                                         |  |
|---------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| 3.1.2.1                                                 | 3.1.2.1. Organizovanje obuka za Romkinje i Egipćanke o značaju uključivanja u društvene aktivnosti i političko učešće. | CRI                                                                                                  | I kvartal 2023                                         | IV kvartal 2024                                        | 12000                                                  | Međunarodne donacije<br>Donacije Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava i druga ministarstva, |  |
| <b>Rezultat 3.1.3.</b>                                  |                                                                                                                        | <b>Unaprijeđeni kapaciteti romskih i egipćanskih aktivistkinja da se bave građanskim aktivizmom.</b> |                                                        |                                                        |                                                        |                                                                                                         |  |
| <b>Indikator</b>                                        |                                                                                                                        | <b>Polazna vrijednost – 2021.g/Izvor verifikacije</b>                                                | <b>Prelazna vrijednost – 2022.g/Izvor verifikacije</b> | <b>Prelazna vrijednost – 2023.g/Izvor verifikacije</b> | <b>Prelazna vrijednost – 2024.g/Izvor verifikacije</b> | <b>Ciljna vrijednost - 2025.g/Izvor verifikacije</b>                                                    |  |
| IR 3.1.3.1. broj kampanja                               |                                                                                                                        | 0<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                            | 2<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI              | 4<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI              | 6<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI              | 8<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                               |  |
| IR 3.1.3.2. broj učesnika na obukama o pisanju projekta |                                                                                                                        | 6<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                            | 7<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI              | 8<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI              | 9<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI              | 10<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                              |  |
| IR 3.1.3.3. broj pokrenutih inicijativa                 |                                                                                                                        | 0<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                            | 0<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI              | 2<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI              | 3<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI              | 4<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                               |  |

|                                          |                                                                                         |                                           |                                           |                                |                                           |                                                                                                         |                                           |
|------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|-------------------------------------------|--------------------------------|-------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|
| IR 3.1.3.4. broj učesnica na radionicama |                                                                                         | 5<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 7<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI |                                | 9<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 11<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                              | 11<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu RI |
| Aktivnosti                               |                                                                                         | Nadležnost                                | Planirani datum početak realizacije       | Planirani završetak aktivnosti | Sredstva za realizaciju                   | Izvor finansiranja                                                                                      | Obrazloženje                              |
| 3.1.3.1.                                 | Organizovanje informativnih kampanja o značaju uključivanja žena u građanski aktivizam. | CRI                                       | II kvartal 2022                           | IV kvartal 2025                | 10000                                     | Međunarodne donacije<br>Donacije Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava i druga ministarstva, |                                           |
| 3.1.3.2                                  | Organizovanje obuka za pisanje projekata, izvještavanja, monitoring i evaluacija        | CRI                                       | II kvartal 2022                           | IV kvartal 2025                | 15000                                     | Međunarodne donacije<br>Donacije Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava i druga ministarstva, |                                           |

|                                                                                  |                                                                                                                                                                 |                                                                                                                      |                                                        |                 |                                                        |                                                                                                         |                                                      |
|----------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|-----------------|--------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| 3.1.3.3.                                                                         | Pokretanje inicijative na lokalnom nivou za dobijanje prostora za rad od strane lokalne samouprave i opremanje prostorija za djelovanje i rad na lokalnom nivou | CRI i lokalne aktivistkinje u svojim opstinama                                                                       | I kvatral 2023                                         | IV kratala 2025 | 0,00                                                   | Opštine, lokalni akteri                                                                                 |                                                      |
| 3.1.3.4.                                                                         | Organizovanje radionica o mogućnostima uključivanja u građanske akcije i organizacije.                                                                          | CRI                                                                                                                  | II kvatral 2022                                        | IV kratala 2024 | 10000                                                  | Međunarodne donacije<br>Donacije Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava i druga ministrastzva |                                                      |
| <b>Strateški cilj 4</b>                                                          |                                                                                                                                                                 | <b>Smanjenje isključenosti iz obrazovnog sistema i cjelokupnog društva</b>                                           |                                                        |                 |                                                        |                                                                                                         |                                                      |
| <b>Operativni cilj 4.1</b>                                                       |                                                                                                                                                                 | <b>Unaprijeđen kvalitet i uslovi osnovnog i srednjeg obrazovanja djece i mladih iz romske i egipćanske zajednice</b> |                                                        |                 |                                                        |                                                                                                         |                                                      |
| <b>Indikator učinka</b>                                                          |                                                                                                                                                                 | <b>Polazna vrijednost – 2021.g/Izvor verifikacije</b>                                                                | <b>Prelazna vrijednost – 2022.g/Izvor verifikacije</b> |                 | <b>Prelazna vrijednost – 2023.g/Izvor verifikacije</b> | <b>Prelazna vrijednost – 2024.g/Izvor verifikacije</b>                                                  | <b>Ciljna vrijednost - 2025.g/Izvor verifikacije</b> |
| Procenat pripadnika romske i egipćanske zajednice koji su završili osnovnu školu |                                                                                                                                                                 | 56%<br>Izvor - Strategija socijalne inkluzije Roma i Egipćana 2021-2025                                              | 59%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI            |                 | 62%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI            | 65%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                             | 68%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI          |

|                                                              |                                                                                                                             |                                                        |                                                        |                                                        |                                                      |                     |
|--------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|---------------------|
| Broj romske i egipćanske djece koja završavaju srednju školu | 3%<br>Izvor: Strategija socijalne inkluzije Roma i Egipćana 2021-2025                                                       | 6%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI             | 8%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI             | 10%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI            | 12%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI          |                     |
| <b>Rezultat 4.1.1.</b>                                       | <b>Povećana zainteresovanost prosvjetnih radnika za kvalitet osnovnog i srednjeg obrazovanja romske i egipćanske djece.</b> |                                                        |                                                        |                                                        |                                                      |                     |
| <b>Indikator</b>                                             | <b>Polazna vrijednost – 2021.g/Izvor verifikacije</b>                                                                       | <b>Prelazna vrijednost – 2022.g/Izvor verifikacije</b> | <b>Prelazna vrijednost – 2023.g/Izvor verifikacije</b> | <b>Prelazna vrijednost – 2024.g/Izvor verifikacije</b> | <b>Ciljna vrijednost - 2025.g/Izvor verifikacije</b> |                     |
| IR 4.1.1.1. broj sastanaka                                   | 10<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                                                  | 25<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI             | 35<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI             | 40<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI             | 45<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI           |                     |
| IR 4.1.1.2 broj učesnika radionica                           | 20<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                                                  | 20<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI             | 60<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI             | 80<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI             | 100<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI          |                     |
| <b>Aktivnosti</b>                                            | <b>Nadležnost</b>                                                                                                           | <b>Planirani datum početak realizacije</b>             | <b>Planirani završetak aktivnosti</b>                  | <b>Sredstva za realizaciju</b>                         | <b>Izvor finansiranja</b>                            | <b>Obrazloženje</b> |

|                                     |                                                                                                                            |                                                                                                |                                                        |                                                        |                                                        |                                                                                                         |  |
|-------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| 4.1.1.1                             | Organizovanje sastanaka sa školama o mogućnostima da manji broj djece iz romske i egipćanske zajednice budu u odeljenjima. | CRI                                                                                            | II kvartal 2023                                        | IV kvartal 2025                                        | 30000                                                  | Međunarodne donacije<br>Donacije Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava i druga ministrastva, |  |
| 4.1.1.2.                            | Organizovanje motivacionih radionica, seminara za nastavnike za veću posvećenost u radu sa romskom i egipćanskom djecom.   | CRI                                                                                            | II kvartal 2023                                        | IV kvartal 2025                                        | 20000                                                  | Međunarodne donacije<br>Donacije Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava i druga ministrastva  |  |
| <b>Rezultat 4.1.2</b>               |                                                                                                                            | <b>Povećan stepen razumijevanja roditelja o značaju obrazovanja za budućnost njihove djece</b> |                                                        |                                                        |                                                        |                                                                                                         |  |
| <b>Indikator</b>                    |                                                                                                                            | <b>Polazna vrijednost – 2021.g/Izvor verifikacije</b>                                          | <b>Prelazna vrijednost – 2022.g/Izvor verifikacije</b> | <b>Prelazna vrijednost – 2023.g/Izvor verifikacije</b> | <b>Prelazna vrijednost – 2024.g/Izvor verifikacije</b> | <b>Ciljna vrijednost - 2025.g/Izvor verifikacije</b>                                                    |  |
| IR 4.1.2.1. broj učesnika radionica |                                                                                                                            | 60<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                     | 60<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI             | 70<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI             | 80<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI             | 90<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                              |  |

|                                         |                                                                                                                             |                                                                |                                            |                                |                                            |                                                                                                                                 |                                            |
|-----------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|--------------------------------|--------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|
| IR 4.1.2.2. broj informativnih kampanji |                                                                                                                             | 10<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                     | 10<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI |                                | 11<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI | 12<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                                                      | 13<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI |
| Aktivnosti                              |                                                                                                                             | Nadležnost                                                     | Planirani datum početak realizacije        | Planirani završetak aktivnosti | Sredstva za realizaciju                    | Izvor finansiranja                                                                                                              | Obrazloženje                               |
| 4.1.2.1.                                | Organizovanje radionica za promociju pozitivnih primjera uspješnih obrazovanih pripadnika iz romske i egipćanske zajednice; | CRI                                                            | I kvartal 2023                             | IV kvartala 2025               | 20000                                      | Međunarodne donacije<br>Donacije Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava, ministarstvo prosvjete i druga ministrastzva |                                            |
| 4.1.2.2                                 | Organizovanje informativnih kampanji o značaju slanja djece u vrtić i uključivanje u socijalne aktivnosti/grupe             | CRI                                                            | I kvartal 2023                             | IV kvartala 2025               | 20000                                      | Međunarodne donacije<br>Donacije Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava, ministarstvo prosvjete i druga ministrastzva |                                            |
| Strateški cilj 5                        |                                                                                                                             | Unapređenje finansijke održivosti organizacije                 |                                            |                                |                                            |                                                                                                                                 |                                            |
| Operativni cilj 5.1.                    |                                                                                                                             | Unaprijeđeni kapaciteti organizacije za prikupljanje sredstava |                                            |                                |                                            |                                                                                                                                 |                                            |

| Indikator učinka                                                              | Polazna vrijednost –<br>2021.g/Izvor verifikacije           | Prelazna vrijednost –<br>2022.g/Izvor<br>verifikacije       | Prelazna<br>vrijednost –<br>2023.g/Izvor<br>verifikacije       | Prelazna vrijednost<br>– 2024.g/Izvor<br>verifikacije          | Ciljna<br>vrijednost -<br>2025.g/Izvo<br>r<br>verifikacije              |              |
|-------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|--------------|
| Procenat rasta godišnjeg budžeta organizacije                                 | 10%<br>Izvor: Završni godišnji<br>finansijski izvještaj CRI | 15%<br>Izvor: Završni godišnji<br>finansijski izvještaj CRI | 20%<br>Izvor: Završni<br>godišnji finansijski<br>izvještaj CRI | 25%<br>Izvor: Završni<br>godišnji finansijski<br>izvještaj CRI | 30%<br>Izvor:<br>Završni<br>godišnji<br>finansijski<br>izvještaj<br>CRI |              |
| <b>Rezultat 5.1.1</b>                                                         | <b>Povećana znanja za pisanje EU projekata</b>              |                                                             |                                                                |                                                                |                                                                         |              |
| Indikator                                                                     | Polazna vrijednost –<br>2021.g/Izvor verifikacije           | Prelazna vrijednost –<br>2022.g/Izvor<br>verifikacije       | Prelazna<br>vrijednost –<br>2023.g/Izvor<br>verifikacije       | Prelazna vrijednost<br>– 2024.g/Izvor<br>verifikacije          | Ciljna<br>vrijednost -<br>2025.g/Izvo<br>r<br>verifikacije              |              |
| IR 5.1.1.1. broj članova/ca CRI koji su završili obuku za pisanje projekata   | 0<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                   | 5<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                   | 6<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                      | 6<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                      | 6<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                               |              |
| IR 5.1.1.2. procenat uočenih konkursa za EU I druge projekte dostupnih za CRI | 20%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                 | 40%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                 | 50%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                    | 60%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                    | 80%<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                             |              |
| Aktivnosti                                                                    | Nadležnost                                                  | Planirani datum početak realizacije                         | Planirani završetak aktivnosti                                 | Sredstva za realizaciju                                        | Izvor finansiranja                                                      | Obrazloženje |

|                                                                      |                                                                                                                                         |                                                                                               |                                                        |                                       |                                                        |                                                        |                                                      |
|----------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|---------------------------------------|--------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| 5.1.1.1                                                              | Organizovnje obuka za pisanje EU projekata                                                                                              | CRI                                                                                           | IV kvartal 2022                                        | II kvartal 2023                       | 3000                                                   | Donator                                                |                                                      |
| 5.1.1.2                                                              | Izmjene Akta o sistematizaciji i opsi zaduženja osobe za praćenje aktuelnih poziva za pisanje projekata na nacionalnom i lokalnom nivou | CRI                                                                                           | I kvartal 2022                                         | I kvartal 2022                        |                                                        |                                                        |                                                      |
| <b>Rezultat 5.1.2.</b>                                               |                                                                                                                                         | <b>Povećana zainteresovanost međunarodnih organizacija da finansiraju romske organizacije</b> |                                                        |                                       |                                                        |                                                        |                                                      |
| <b>Indikator</b>                                                     |                                                                                                                                         | <b>Polazna vrijednost – 2021.g/Izvor verifikacije</b>                                         | <b>Prelazna vrijednost – 2022.g/Izvor verifikacije</b> |                                       | <b>Prelazna vrijednost – 2023.g/Izvor verifikacije</b> | <b>Prelazna vrijednost – 2024.g/Izvor verifikacije</b> | <b>Ciljna vrijednost - 2025.g/Izvor verifikacije</b> |
| IR 5.1.2.1. broj sastanaka                                           |                                                                                                                                         | 0<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                     | 0<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI              |                                       | 5<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI              | 8<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI              | 12<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI           |
| IR 5.1.2.2. broj promocija rada organizacije (izvještaja, biltena..) |                                                                                                                                         | 0<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI                                                     | 3<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI              |                                       | 6<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI              | 9<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI              | 12<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu CRI           |
| <b>Aktivnosti</b>                                                    |                                                                                                                                         | <b>Nadležnost</b>                                                                             | <b>Planirani datum početak realizacije</b>             | <b>Planirani završetak aktivnosti</b> | <b>Sredstva za realizaciju</b>                         | <b>Izvor finansiranja</b>                              | <b>Obrazloženje</b>                                  |

|                                              |                                                                    |                                                                                                |                                                                |                                                                    |                                                                |                                                                                                                            |  |
|----------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| 5.1.2.1.                                     | Organizovanje sastanaka sa međunarodnim organizacijama             | Lokalne samouprave<br>CRI i drugi NVO                                                          | I kvartal<br>2023                                              | IV kvartal<br>2025                                                 | 3.000                                                          | Međunarodne donacije<br>Donacije Ministarstva<br>pravde, ljudskih i<br>manjinskih prava<br>Donacije lokalnih<br>samouprava |  |
| 5.1.2.2.                                     | Organizovanje kontinuirane promocije rada organizacije za donatore | CRI                                                                                            | I kvartal<br>2022                                              | IV kvartal<br>2025                                                 | 0,00                                                           | Međunarodne donacije<br>Donacije Ministarstva<br>pravde, ljudskih i<br>manjinskih prava<br>Donacije lokalnih<br>samouprava |  |
| <b>Rezultat 5.1.3:</b>                       |                                                                    | <b>Godišnjim budžetom određena sredstva za finansiranje romskih i egipćanskih organizacija</b> |                                                                |                                                                    |                                                                |                                                                                                                            |  |
| <b>Indikator učinka</b>                      |                                                                    | <b>Polazna vrijednost –<br/>2021.g/Izvor verifikacije</b>                                      | <b>Prelazna vrijednost –<br/>2022.g/Izvor<br/>verifikacije</b> | <b>Prelazna<br/>vrijednost –<br/>2023.g/Izvor<br/>verifikacije</b> | <b>Prelazna vrijednost<br/>– 2024.g/Izvor<br/>verifikacije</b> | <b>Ciljna<br/>vrijednost -<br/>2025.g/Izvo<br/>r<br/>verifikacije</b>                                                      |  |
| IR 5.1.3.1. broj učešća na javnim raspravama |                                                                    | 5<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu<br>CRI                                                   | 7<br>Izvor: Godišnji izvještaj<br>o radu CRI                   | 9<br>Izvor: Godišnji<br>izvještaj o radu<br>CRI                    | 11<br>Izvor: Godišnji<br>izvještaj o radu CRI                  | 13<br>Izvor:<br>Godišnji<br>izvještaj o<br>radu CRI                                                                        |  |
| IR 5.1.3.2 broj sastanaka                    |                                                                    | 0<br>Izvor: Godišnji izvještaj o radu<br>CRI                                                   | 3<br>Izvor: Godišnji izvještaj<br>o radu CRI                   | 6<br>Izvor: Godišnji<br>izvještaj o radu<br>CRI                    | 9<br>Izvor: Godišnji<br>izvještaj o radu CRI                   | 12<br>Izvor:<br>Godišnji<br>izvještaj o<br>radu CRI                                                                        |  |

|                                                         |                                                                                                              |                                         |                                         |                                |                                         |                                         |                                         |
|---------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|-----------------------------------------|--------------------------------|-----------------------------------------|-----------------------------------------|-----------------------------------------|
| IR 5.1.3.3. Broj potencijalnih donatora u bazi podataka |                                                                                                              | 12<br>Izvor : Baza podataka donator CRI | 20<br>Izvor : Baza podataka donator CRI |                                | 25<br>Izvor : Baza podataka donator CRI | 30<br>Izvor : Baza podataka donator CRI | 40<br>Izvor : Baza podataka donator CRI |
| Aktivnosti                                              |                                                                                                              | Nadležnost                              | Planirani datum početak realizacije     | Planirani završetak aktivnosti | Sredstva za realizaciju                 | Izvor finansiranja                      | Obrazloženje                            |
| 5.1.3.1                                                 | Učešće na javnim raspravama i konsultacijama prilikom izrade javnih politika u vezi sa radom Organizacije    | CRI,                                    | I kvartal 2022                          | IV kvartal 2025                |                                         |                                         |                                         |
| 5.1.3.2.                                                | Organizovanje kontinuirane komunikacije sa ministarstvima koji finansijski podržavaju rad nevladinog sektora | CRI                                     | I kvartal 2022                          | IV kvartal 2025                |                                         |                                         |                                         |
| 5.1.3.3                                                 | Ažuriranje baze podataka potencijalnih donatora                                                              | CRI                                     | I kvartal 2022                          | IV kvartal 2025                |                                         |                                         |                                         |

## 12. BUDŽET – ČETVOROGODIŠNJI ZA PERIOD 2022-2025

| Godina | Iznos sredstava u eurima |
|--------|--------------------------|
| 2022   | 150, 000                 |
| 2023   | 170,000                  |
| 2024   | 180,000                  |
| 2025   | 190,000                  |

## 13. PLAN PRIKUPLJANJA SREDSTAVA

| Donator                                                                                                         | Tehnika                 | Program                                                                                                    | Trajanje     | Odgovorna osoba                                           | Procedura                       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|-----------------------------------------------------------|---------------------------------|
| Oak fondacija / CARE, UNDP, UNICEF, Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava, Delegacija Evropske unije | Pisani predlog projekta | Program smanjenja dječijih ugovorenih brakova unutar romske i egipćanske zajednice na teritoriji Crne Gore | Kontinuirano | Izvsna koordinatorka i projektni tim za pisanje projekata | Putem direktnog poziva          |
| Oak / CARE/ UNDP, UNICEF, UN WOMEN, Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava, US ambasada               | Pisani predlog projekta | Program smanjenja nasilja u porodici unutar romske i egipćanske zajednice                                  | Kontinuirano | Izvsna koordinatorka i projektni tim za pisanje projekata | Putem javnog i direktnog poziva |
| EU fondodovi, CARE, OAK, US ambasada, UNICEF, Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava                  | Pisani predlog projekta | Program smanjenja vršnjačkog nasilja i delikventnog ponašanja kod djece I mladih                           | Kontinuirano | Izvsna koordinatorka i projektni tim za pisanje projekata | Putem javnog i direktnog poziva |
| EU fondodovi, CARE, OAK, UNVHFCR                                                                                | Pisani predlog projekta | Program-Ekonomske razvoj romkinja i egipćanki                                                              | Kontinuirano | Izvsna koordinatorka i projektni tim                      | Putem javnog i direktnog        |

|                                                                                                       |                         |                                                                                                               |              |                                                            |                        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|------------------------------------------------------------|------------------------|
|                                                                                                       |                         |                                                                                                               |              | za pisanje projekata                                       | poziva                 |
| OAK, OSF                                                                                              | Pisani predlog projekta | Program pravne pomoći i rješavanja pravnog statusa romske i egipćanske zajednice na teritoriji opštine Nikšić | Kontinuirano | Izvsna koordinatorka i projektni tima za pisanje projekata | Direktan poziv         |
| OAK, OSF, Ministarstvo prosvete, lokalna samouprava, Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava | Pisani predlog projekta | Program unapređenja obrazovanosti kod pripadnika romske i egipćanske zajednice                                | Kontinuirano | Izvsna koordinatorka i projektni tima za pisanje projekata | Direktan poziv         |
| OAK, CARE                                                                                             | Pisani predlog projekta | Povećani kapaciteti organizacije u prikupljanju sredstava organizacije                                        | Kontinuirano | Izvsna koordinatorka                                       | Direktan poziv         |
| Oak fondacija / CARE,                                                                                 | Pisani predlog projekta | Izgradnja kapaciteta CRI                                                                                      | Kontinuirano | Izvsna koordinatorka i projektni tima za pisanje projekata | Putem direktnog poziva |

Za potrebe realizacije ovog strateškog dokumenta, CRI će se u procesu prikupljanja sredstava fokusirati na:

- **Sredstva Opštine Nikšić**
- **Ministarstva u Vladi Crne Gore**
- **Fondove EU** (na državnom nivou, bilateralne, multilateralne)
- **Ambasade**
- **Međunarodne fondacije i organizacije**
- **Privredna društva.**

Ministarstva raspisuju godišnje konkurse za podršku projektima i programima NVO na kojima je organizacija uspješno do sada konkurisala. CRI će nastaviti sa podnošenjem prijedloga projekata kod ovih organa.

Programi Evropske unije su najveći potencijal za dalje finansiranje projekata u cilju realizacije strateškog plana.

Jedan od izvora za finansiranje realizacije aktivnosti predviđenim ovim dokumentom su i Ambassade smještene u Crnoj Gori. Njima će strateški plan biti predstavljen u namjeri da se lakše prepoznaju aktivnosti koje partnerski treba realizovati.

Donacije fizičkih lica (građana) treba posebno sagledati kao mogućnost za bolje povezivanje sa zajednicom i izdašan izvor sredstava takođe.

Organizacija će prikupljati sredstava od sponzorstava i kroz saradnju sa privrednim društvima.

#### **14. PRAĆENJE I PROCJENA USPJEŠNOSTI REALIZACIJE PLANA**

Za praćenje realizacije Strateškog plana odgovoran je direktorica CRI. Na tromjesečnom nivou direktorica će dostavljati izvještaj o realizaciji plana Savjetodavnom odboru. Izvještaji će sadržati podatke o stepenu ostvarenje planiranih indikatora kao i o razlozima za eventualna kašnjenja u realizaciji planiranih aktivnosti.

Osnov za sačinjavanje izvještaja i praćenja realizacije predstavljaju indikatori i izvori verifikacije određeni u Operativnom planu koji je sastavni dio ovog strateškog plana.

Savjetodavni odbor će jednom godišnje vršiti procjenu uspješnosti realizacije Strateškog plana i davati smjernice direktorici CRI za dalju implementaciju.

Skupština CRI će u sklopu godišnjeg izvještaja o radu imati priliku da se upozna sa svim detaljima koji se odnose na realizaciju Strateškog plana uključujući i nalaze o procjeni uspješnosti.